

ΕΛΕΥΘΕΡΩ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΜΑΙΩΝ-ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ

'01

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΤΟΜΟΣ 6ος • ΤΕΥΧΟΣ 1ο

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ, Αρ. Αδείας Κ.Δ.Α. 962/95
Αρ. Πρωτό 2 - 115 21 Αθήνα, Τηλ.: 64.65.691 (fax)

ΝΕΑ Μωρομάντπλα

Pampers
Sensitive

Η απαλή φροντίδα για το ευαίσθητο δέρμα

Τα νέα μωρομάντπλα Pampers Sensitive, με νέα προστατευτική λωσιόν, είναι ειδικά σχεδιασμένα για μωρά με ευαίσθητο δέρμα. Κλινικές έρευνες αποδεικνύουν την εξαιρετη συμβατότητά τους με το δέρμα, καθώς και την απαλότητά τους στο δέρμα των νεογέννητων και των μωρών με ατοπική δερματίτιδα. Επίσης, κλινικά τεστ αποδεικνύουν ότι είναι τόσο απαλά όσο το νερό. Γι' αυτό, τα νέα μωρομάντπλα Pampers Sensitive αποτελούν την εξέλιξη στη βρεφική φροντίδα.

A DEL/SAATCHI & SAATCHI

ΚΛΙΝΙΚΑ ΑΠΟΔΕΔΙΓΜΕΝΗ ΑΠΑΛΟΤΗΤΑ
ΓΙΑ ΜΩΡΑ ΜΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟ ΔΕΡΜΑ

ΕΛΕΥΘΡ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διευθύνεται από το Δ.Σ του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών - Μαιευτών Αθηνών
με τη συνεργασία των λοιπών Σ.Ε.Μ.

Ιδιοκτήτης: **Σ.Ε.Μ.Α.**, Αριστ. Παππά 2 - 115 21 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 64.65.691 (Fax), 64.29.675

Εκδότης: **Α. ΜΑΚΡΗ**, Κεφαλληνίας 47 - 112 57 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 88.10.848 - Fax: 82.35.371

Υπεύθυνη κατά το νόμο: **ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ**, Πρόεδρος Σ.Ε.Μ.Α.

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΤΟΜΟΣ 6ος, ΤΕΥΧΟΣ 1ο, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2001

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Ομότιμος Καθηγητής Μαιευτικής-Γυναικολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΣΟΦΑΤΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Διευθυντής Τμήματος Νεογνολογίας Π.Γ.Ν-Μαιευτηρίου "Έλενα Βενιζέλου".

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΕΦΕΤΕΙΑΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ
ΤΣΙΤΣΙΛΩΝΗ-ΛΙΟΥΛΙΑ ΜΑΡΙΑ: R.M,S.C.M.,
M.T.D., τ έως Διδάσκουσα Μ.Μ.Η.

ΦΩΤΙΟΥ-ΣΟΥΡΜΠΗ ΣΟΦΙΑ: Τ έως Προϊσταμένη Τμήματος Μαιευτικής Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

ΜΠΑΚΕΑ ΝΙΚΗ: Μαία.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ: Μαία.

ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ: Μαία.

ΧΑΤΖΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ: Μαία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

- 4 Φεβρουαρίου 2001: Εκλογές για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α 4
- Περίληψη πεπραγμένων Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α. κατά το έτος 2000 5
- Προτάσεις του Σ.Ε.Μ.Α. προς τον Υπουργό Υγείας-Πρόνοιας 10
- Καθηκοντολόγιο Μαιών-Μαιευτών 13
- 5η Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα της Μαίας 16
- Μητρικός Θηλασμός - Νέα απ' όλο τον Κόσμο 17
- Ψήφισμα του Σ.Ε.Μ.Α. στη μνήμη της Κούλας Σφακιανάκη-Τατσοπούλου 19
- Μαία: Η διαδρομή ανά τους αιώνες 20
- Οι αρνητικές επιδράσεις της νικοτίνης στον άνθρωπο και ο ρόλος της μαίας 24
- Σιδηροπενική αναιμία 26
- Ποίηση 27
- Η θέση της γιαγιάς στη σύγχρονη οικογένεια 28
- Λαογραφικό Λεξικό της Ελληνίδας Μαμής 36
- Ανοιχτό Ταχυδρομείο - Οδηγίες για συγγραφείς 41
- Ανακοινώσεις προσεχών Συνεδρίων - Ευχές 42

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι απόψεις των συγγραφέων δεν εκφράζουν απαραίτητα τις απόψεις της Συντακτικής Επιτροπής.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ: "ΑΚΙΔΑ" Α. ΜΑΚΡΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ - ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Κεφαλληνίας 47 - 112 57 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 88.10.848 - Fax: 82.35.371

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΔΙΟΝ. ΠΡΙΦΤΗΣ & ΥΙΟΙ Ο.Ε., Σωνιέρου 6 - 104 38 ΑΘΗΝΑ - Τηλ.: 52.32.323

**Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΚΑΤΟΡΘΩΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ
"ΠΡΟΚΤΕΡ ΚΑΙ ΓΚΑΜΠΛ ΕΛΛΑΣ"**

4 Φεβρουαρίου 2001: Εκλογές για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α.

Σύμφωνα με το Καταστατικό του Συλλόγου μας, στις 4 Φεβρουαρίου 2001 έγιναν οι εκλογές για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών, οι οποίες και επικυρώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας Αθηνών.

Στις 16 Μαρτίου 2001, συνεδρίασαν τα εκλεγμένα μέλη για να ψηφίσουν τη σύνθεση του νέου Δ.Σ. του Συλλόγου μας, ο οποίος αποτελείται από:

Πρόεδρος:	ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ
Αντιπρόεδρος:	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΑΡΑΔΑΚΗ-ΜΑΝΟΥΡΑ
Γραμματέας:	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΑΛΙΑΝΗ
Ταμίας:	ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ
Μέλη:	ΑΝΝΑ ΔΕΛΤΣΙΔΟΥ
	ΠΕΡΜΑΝΘΙΑ ΠΑΝΑΝΗ
	ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ-ΜΠΑΡΔΟΥΚΑ
	ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΚΩΝΑ

Αναπληρωματικά Μέλη

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΙΡΗΝΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΑΛΑΣΤΑΝΗ

Για το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας εκλέχθηκαν οι:

ΕΛΕΝΗ ΔΡΑΚΑΚΗ
ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Περίληψη των σπουδαιότερων στοιχείων από τα Πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το έτος 2000

12/1/2000

• Πραγματοποιείται ο έλεγχος του Ταμείου του Συλλόγου από τις ελέγκτριες κ. Ουρανία Σέγκου και Ειρήνη Σουργιάδακη, που ελέγχουν από το Βιβλίο Ταμείου τα έσοδα και τα έξοδα, τα εντάλματα πληρωμών και εσόδων, τα οποία βρέθηκαν όλα εντάξει (Αρ. Πρωτ. 5).

1/2/2000

Γίνεται η 1η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

• Συζητείται το θέμα της μη προσέλευσης των μελών του Σ.Ε.Μ.Α. στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του 2000. Η Γενική Συνέλευση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω μη απαρτίας των μελών του Συλλόγου και αυτό είναι πολύ λυπηρό. Δεν πραγματοποιήθηκε, γιατί τα μέλη του Σ.Ε.Μ.Α. δεν δείχνουν, δυστυχώς, ενδιαφέρον για το Σύλλογό τους. Αποφασίζεται να δημοσιευθεί στο περιοδικό "ΕΛΕΥΘΩ" –πιστεύοντας ότι θα διαβαστεί– σχόλιο της Προέδρου για το θέμα αυτό, γιατί παρόλο που το περιοδικό "ΕΛΕΥΘΩ" αποστέλλεται σ' όλη την Ελλάδα, δυστυχώς, δεν διαβάζεται από τα μέλη.

• Συζητούνται οργανωτικά θέματα του 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου Μαιών-Μαιευτών και, φυσικά, η αλλαγή ημερομηνίας διεξαγωγής του λόγω των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, που πιθανόν θα συμπέσουν με τις ημερομηνίες διεξαγωγής του Συνεδρίου.

• Αποφασίζεται η συμμετοχή της Προέδρου κ. Ελένης Σαμαριτάκη, στο 4ο Παγκόσμιο Συνέδριο «Τοκετός στο σπίτι». Η συμμετοχή της Προέδρου στο Συνέδριο

θεωρήθηκε απαραίτητη, γιατί έτσι θα δημιουργηθεί επικοινωνία του Συλλόγου με μαίες από όλο τον κόσμο και, επιπλέον, γιατί η συμμετοχή των 5 σπουδαστών Μαιευτικής σ' αυτό –με προσφορά δωρεάν συμμετοχής και φιλοξενίας– θα γίνει με την προϋπόθεση ότι θα συμμετέχει η Πρόεδρος του Σ.Ε.Μ.Α. Τα έξοδα συμμετοχής της Προέδρου, μέχρι του ποσού των 250.000 δραχμών, θα καλύψει η Εταιρεία "PROCTER & GAMBLE HELLAS".

9/2/2000

• Η Πρόεδρος κ. Ελένη Σαμαριτάκη πήρε fax από την κ. Χλόη Λη, η οποία της ζητάει, αν είναι δυνατόν να πάει στην Κύπρο μαζί με κάποιο άλλο μέλος του Δ.Σ. και να μιλήσει στις μαίες της Κύπρου, που οργανώνουν Ημερίδα για θέματα και νέες εξελίξεις στον τομέα της Μαιευτικής. Τα θέματα για τα οποία θα μιλήσει, είναι:

1. Προγράμματα εκπαίδευσης των μαιών στην Ελλάδα.
2. Η κατάρτιση μαιών σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές: Διάρκεια – Εμπειρίες – Αναγνώριση προσόντων.
3. Η Μαιευτική ως ειδικότητα και ο σημαντικός ρόλος της μαίας.

Σημείωση: Η απάντηση μετά από συζήτηση και πολλές συλλογιστικές ήταν θετική. Πήγαν η κ. Ελ. Σαμαριτάκη και η κ. Αικ. Δαλιάνη, τα δε έξοδά τους καλύφθηκαν από τις μαίες της Κύπρου. (Υπήρξε συζήτηση για το θέμα αυτό).

• Στο Σύλλογο έρχονται επιστολές από μητέρες, με πολλές ευχαριστίες και συγχαρητήρια για την κασέτα "Μητρική Τέχνη" (π.χ. κ. Σημαντηράκη, Αρ. Πρωτ. 37).

26/2/2000

• Στα πλαίσια του Άτυπου Συντονιστικού Οργάνου, η Πρόεδρος του Σ.Ε.Μ.Α. κ. Ελένη Σαμαριτάκη συναντήθηκε στη Θεσσαλονίκη με την Πρόεδρο του Σ.Ε.Μ. Θεσσαλονίκης κ. Όλγα Αρβανιτίδου και με τρία μέλη του Σ.Ε.Μ.Θ., καθώς επίσης και με αντιπροσωπεία των σπουδαστών του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και συζητήθηκαν θέματα για τον κλάδο, όπως και προβλήματα που αφορούν την εκπαίδευση, το ασφαλιστικό και τη διεξαγωγή του 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου Μαιών-Μαιευτών.

27/2/2000

• Συνάντηση της Προέδρου του Σ.Ε.Μ.Α. με μαιές και μαιευτές από το Νοσοκομείο της Κατερίνης, Παράρτημα "Καλός Σαμαρείτης", όπου συζητήθηκαν τα ίδια θέματα.

28/2/2000

• Επίσκεψη της Προέδρου κ. Ελένης Σαμαριτάκη στο Κέντρο Υγείας Αιγινείου Πιερίας και συζήτηση με τη μαία κ. Κολοβού σε θέματα δυσλειτουργίας των καθηκόντων της, αφού ο κ. Τσακιράκης, Δ/ντής του Κέντρου Υγείας, τοποθετεί τις μαιές σε αλλότρια καθήκοντα. Στη συνέχεια, επίσκεψη στο Αγροτικό Ιατρείο Βροντού Πιερίας, όπου η συνεργασία με την αγροτική γιατρό και τη διεύθυνση είναι αρμονική.

• Η Πρόεδρος του Σ.Ε.Μ.Α. έλαβε πρόσκληση από την Ένωση Συλλόγων Μαιών και Νοσηλευτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ανήκουν στην Π.Ο.Υ.), για να συμμετάσχει στο 1ο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο κατά του καπνίσματος στη Στοκχόλμη, με κάλυψη των βασικών εξόδων της από την Π.Ο.Υ. Αποφασίζεται η συμμετοχή της.

• Το υλικό που παραλάβαμε ως δωρεά από την Εταιρεία "Klinikum" (εξερχ., Αρ. πρωτ. 198), αποφασίζεται να δοθεί στην

κ. Περιβολάρη, Επόπτρια των ΤΕΙ στο Μαιευτήριο "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ", για να το χρησιμοποιήσει για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η απόφαση αυτή πάρθηκε από το Δ.Σ., επειδή στο Μαιευτήριο "ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ" δεν υπάρχει ειδικό Τμήμα Μητρικού Θηλασμού και θα θέλαμε να ενισχύσουμε την προσπάθεια δημιουργίας του.

3/3/2000

Γίνεται η 2η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

• Μετά από απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας, στο οποίο προσέφυγε το Τεχνικό Επιμελητήριο, η φοιτητική και εκπαιδευτική κοινότητα αποφάσισε κινητοποιήσεις, θεωρώντας ότι γίνεται προσπάθεια υποβάθμισης των ΤΕΙ. Το Υπουργείο Παιδείας, με τροπολογία που ψηφίσθηκε από τη Βουλή, επαναπροσδιορίζει το νομικό πλαίσιο λειτουργίας των ΤΕΙ, που, ουσιαστικά, αν δεν αναβαθμίζει, τουλάχιστον δεν υποβαθμίζει το επίπεδο σπουδών. Σ' ό,τι αφορά το Τμήμα Μαιευτικής, έχει ήδη νομοθετηθεί από το 1995 το 8ο Εξάμηνο σπουδών. (Από το Σεπτέμβριο 2000 λειτουργεί το 8ο Τμήμα).

• Η "Ένωση Γυναικών Ελλάδας", Παράρτημα Μενιδίου, σε συγκέντρωση στο Στρατόπεδο "Καποτά" είχε ζητήσει ενημέρωση για τα μέλη της σε θέματα Οικογενειακού Προγραμματισμού, εξέτασης μαστού και τεστ "Παπανικολάου". Η ομιλία έγινε από τη Γραμματέα του Συλλόγου κ. Αικ. Δαλιάνη, σε 50 περίπου γυναίκες του καταυλισμού. Μετά το τέλος της ομιλίας ακολούθησε συζήτηση, όπου δόθηκαν απαντήσεις σε πολλά ερωτήματα. Ύστερα από επιθυμία που εκφράστηκε από τις γυναίκες του καταυλισμού, ο Σύλλογος αποφάσισε να διοργανώσει ομιλίες και για τα παιδιά του (Ευχαριστήρια επιστολή της "Ένωσης Γυναικών Ελλάδας", Αρ. Πρωτ. 42).

20/4/2000

- Οι “Γιατροί του Κόσμου” μάς ζητούν να μεσολαβήσουμε στη χορηγία μας Εταιρεία “PROCTER & GAMBLE HELLAS”, για να σταλούν πάνες στα παιδιά του καταυλισμού των Κούρδων προσφύγων, στην Πεντέλη. (Βοηθήσαμε και στέλνονται τακτικά πάνες, δωρεάν).

25/4/2000

- Η Εταιρεία “PROCTER & GAMBLE HELLAS” μάς στέλνει επιστολή με την οποία μας γνωρίζει ότι και για το έτος 2000, διαθέτει το ποσόν των 3.000.000 δρχ. (μείον 600.000 δρχ. φόρος) για ενίσχυση του Συλλόγου μας.

8/5/2000

- Ο Σύλλογός μας ζητάει συνάντηση με την Υφυπουργό Υγείας κ. Σπυράκη, για να την ενημερώσει σχετικά με το 2nd Ministerial Conference of Nursing and Midwifery (WHO), όπως αυτό μας ζητήθηκε από την εκπρόσωπο της WHO, κ. Ainna Fawcett-Henesy.

17/5/2000

- Η Πρόεδρος κ. Ελένη Σαμαριτάκη ζητάει συνάντηση με το Δήμαρχο Νέου Ηρακλείου κ. Ασλάνη. Στη συνέχεια τον επισκέπτεται και συζητάει μαζί του σχετικά με την ίδρυση Πανεπιστημιακού Τμήματος Μαιευτικής στο Νέο Ηράκλειο.

2. 3 και 4/6/2000

- Πραγματοποιείται στην Αθήνα το 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μαιών-Μαιευτών. (Σε προηγούμενα τεύχη του περιοδικού μας “ΕΛΕΥΘΩ”, γίνεται πλήρης αναφορά για τη διεξαγωγή και τα πορίσματα του Συνεδρίου).
- Τον Ιούνιο η Πρόεδρος παρευρίσκεται και συμμετέχει στο 2nd Ministerial Conference of Nursing and Midwifery, που έγι-

νε στο Μόναχο (Έκθεση, Αρ. Πρωτ. 155/27-6-2000).

6/7/2000

Γίνεται η 4η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

- Συζητείται το θέμα “Κούρτης”. Αν και ο ενλόγω γιατρός κατά τη διεξαχθείσα ψηφοφορία πήρε μόνο 6 ψήφους στους 24, εντούτοις ανακηρύχθηκε Προϊστάμενος του Τμήματος Μαιευτικής. Το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό, γιατί μ’ αυτές τις ενέργειες δρομολογείται αλλοίωση της φυσιογνωμίας του μαιευτικού επαγγέλματος, μέσα από τη διαδικασία της εκπαίδευσης των μαιών και την άσκηση του μαιευτικού επαγγέλματος. Μετά από διαλογική συζήτηση αποφασίστηκε ότι το θέμα πρέπει να αντιμετωπιστεί δικαστικά και, αν χρειαστεί, να προσφύγουμε και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Όμως, για το σκοπό αυτό θα πρέπει να εξοικονομηθούν χρήματα. Το μέλος του Δ.Σ. κ. Λαμπρινή Παλληκάρη παρέδωσε στη Γραμματέα του Σ.Ε.Μ.Α. κ. Αικατερίνη Δαλιάνη το ποσό των 100.000 δρχ., ποσό που προσέφεραν για το σκοπό αυτό συνάδελφοι, που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα. Η κ. Δαλιάνη θα τα παραδώσει σε εκπαιδευτικό του Τμήματος Μαιευτικής.

- Η κ. Ελένη Σαμαριτάκη με την Αντιπρόεδρο κ. Ελευθερία Παραδάκη, συνοδευόμενες από το δικηγόρο κ. Στέργιο Μανουρά επισκέφθηκαν τη Διευθύντρια Επαγγελματιών Υγείας κ. Σοφία Αποστολοπούλου και συζήτησαν θεσμικά θέματα του κλάδου. Στη συνέχεια, η κ. Σαμαριτάκη με την κ. Παραδάκη συνάντησαν τον κ. Βλάση, Δ/ντή του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Συζήτησαν μαζί του το θέμα της Συνάντησης του Μονάχου και τα προβλήματα που προέκυψαν με την εκπροσώπηση των Νοσηλευτριών από το Υπουργείο Υγείας (Πεπρ., Αρ. Πρωτ. 155).

Επίσης, συζητήθηκε η ανάγκη να υπάρχει στο Υπουργείο Υγείας μια μαία, που να είναι της αποδοχής του Συλλόγου. Υπενθυμίστηκε ότι από παλαιότερα έχει προταθεί για τη θέση αυτή η κ. Δαλιάνη, η οποία ως Γραμματέας του Δ.Σ. γνωρίζει καλά τα θέματα του κλάδου, αλλά και είναι διορισμένη εκπρόσωπος από το Υπουργείο Υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακόμη, τονίστηκε ιδιαίτερα το θέμα της συμμετοχής των μαιών στο ΚΕΣΥ, δεδομένου ότι σε μια υποεπιτροπή τοποθετήθηκε η μαία κ. Ειρήνη Πλεύρη, Διευθύνουσα του Μαιευτηρίου "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ", αλλά είναι μόνη της με 9 νοσηλεύτριες.

- Μετά από αίτημα της Εταιρείας "PROCTER & GAMBLE HELLAS", που είναι η χορηγός εταιρεία για τη δημιουργία της κασέτας "Μητρική Τέχνη", αποφασίστηκε: α) να προστεθεί νέο κομμάτι στην κασέτα και β) να μην υπάρχουν μεμονωμένα ονόματα μαιών σ' αυτήν, αλλά την ευθύνη να την έχει το εκάστοτε Δ.Σ. του Συλλόγου.

10/7/2000

- Με επιστολή (Αρ. Πρωτ. 139), η Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μας ζήτησε να προτείνουμε επειγόντως εκπρόσωπο για το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. (Εκ των υστέρων διαπιστώθηκε ότι δεν χρειαζόταν αυτή η εκπροσώπηση, επειδή το θέμα των πτυχίων των μαιών έχει λυθεί).

- Από τον Ταμία του Συλλόγου, κ. Χρήστο Παπαχρήστο, εισπράχθηκε από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το ποσό των 2.400.000 δρχ. (3.000.000 δρχ. - 600.000 δρχ. φόρος), ποσό που μας χορηγεί κάθε χρόνο η Εταιρεία "PROCTER & GAMBLE HELLAS".

19/7/2000

- Σε επιστολή μας προς τον Υπουργό Υγείας αναφέρονται οι προτάσεις μας, οι οποίες είναι προϊόν των πορισμάτων του 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου Μαιών-Μαιευτών, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από τις 2-4 Ιουνίου του 2000. Επίσης, αναφέρονται και τα πραγματικά προβλήματα του κλάδου μας, με σκοπό να συμπεριληφθούν στο υπό αναμόρφωση Νομοσχέδιο για τον εκσυγχρονισμό του ΕΣΥ.

4/9/2000

Γίνεται η 6η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

- Μεταξύ άλλων θεμάτων αποφασίζεται να σταλεί επιστολή στη Νομάρχη Αθηνών, ζητώντας της να γίνει έλεγχος στους χώρους εργασίας των μαιών όσον αφορά τις άδειες άσκησης επαγγέλματος και τις ταυτότητες του Συλλόγου, οι οποίες, όπως προβλέπει ο νόμος, πρέπει να ανανεώνονται κάθε χρόνο πληρώνοντας στο Σύλλογό τους την ετήσια συνδρομή.

2/10/2000

Γίνεται η 7η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

- Η κ. Αικατερίνη Δαλιάνη, Γραμματέας του Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α., ορίζεται μέλος της Γνωμοδοτικής Επιτροπής του ΚΕΣΥ επί θεμάτων Νοσηλευτικού Προσωπικού.

- Η Πρόεδρος κ. Ελ. Σαμαριτάκη ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ. σχετικά με την Ετήσια Συνάντηση της Liaison Committee, που έγινε το Σεπτέμβριο του 2000 στην Αμβέρσα. Τόνισε ότι τα μέλη της Liaison Committee αφιέρωσαν 2 ώρες συζητώντας το θέμα των Ελληνίδων Μαιών και τονίστηκε ότι η εκπαίδευση των μαιών και η πρακτική άσκηση πρέπει να γίνεται από εκπαιδευτριες μαιές και όχι γιατρούς. Το Συμβούλιο της Liaison Committee δεσμεύτηκε να μας βοηθήσει όπου και όταν

χρειαστεί, στέλνοντας επιστολή στους Υπουργούς Υγείας και Παιδείας ή και ακόμη οργανώνοντας μια συνάντηση με τους παραπάνω Υπουργούς.

16/10/2000

• Με επιστολή μας προς τον κ. Μπρις, Πρόεδρο του Π.Γ.Ν.-Μαιευτηρίου "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ", ζητούμε τη βοήθειά του στην προσπάθειά μας για ανθρωπιστική βοήθεια και συγκεκριμένα για τις μέλλουσες μητέρες, Κούρδους πρόσφυγες και τα βρέφη τους, που φιλοξενούνται στον καταυλισμό προσφύγων στην Πεντέλη. Ο κ. Μπρις ανταποκρίνεται θετικά και αποφασίζει να προσφέρει το Μαιευτήριο τις υπηρεσίες του, δωρεάν, στους πρόσφυγες αυτούς. Όμως, δεν ευδοχώθηκε η προσπάθεια αυτή, επειδή υπάρχουν διοικητικά προβλήματα και υπουργική απόφαση, που καθορίζουν ανάλογα θέματα.

24/10/2000

Γίνεται η 8η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

• Αποφασίζεται να ζητήσουμε από την Εταιρεία "PROCTER & GAMBLE HELLAS" –και συγκεκριμένα από τον κ. Κωνσταντίνου– να μας στείλει προϊόντα της εταιρείας για να τα μοιράσουμε στους πρόσφυγες του Λαυρίου, στην επίσκεψη που θα κάνουμε εκεί στα πλαίσια του εορτασμού της Παγκόσμιας Εβδομάδας Μητρικού Θηλασμού (1-7 Νοεμβρίου).

• Η κ. Αικ. Δαλιάνη ενημερώνει τα μέλη ότι μαζί με το δικηγόρο κ. Στ. Μανουρά συναντήθηκαν με τη Νομάρχη Αθηνών κ. Μπεσμπέα, η οποία υποσχέθηκε ότι θα στείλει εγκύκλιο σ' όλα τα Νοσοκομεία, Δημόσια και Ιδιωτικά και όπου αλλού εργάζονται μαίες, ενημερώνοντας τις Διοικήσεις των Νοσοκομείων, ότι σύμφωνα με το νόμο οι μαίες είναι υποχρεωμένες να έχουν άδεια άσκησης επαγγέλματος και

ανανεωμένες ταυτότητες από το Σύλλογο στον οποίο ανήκουν.

1-7/11/2000

• Ο Σύλλογός μας σε συνεργασία με το Π.Γ.Ν.-Μαιευτήριο "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ" γιορτάζει την Παγκόσμια Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού. Την Κυριακή, 5 Νοεμβρίου 2000, εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας, του Μαιευτηρίου "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ" και του Συλλόγου μας επισκέφθηκαν τον καταυλισμό προσφύγων στο Λαύριο, όπου έγιναν ομιλίες και ακολούθησε εορταστικό πρόγραμμα. Κατά τη διάρκεια των εορταστικών εκδηλώσεων προσφέρθηκαν πολλές λιχουδιές και μοιράστηκαν πλούσια δώρα στους γονείς και τα παιδιά τους. Πολλά από τα δώρα ήταν προϊόντα της Εταιρείας "PROCTER & GAMBLE HELLAS".

28/11/2000

Γίνεται η 9η Τακτική Συνεδρίαση του Δ.Σ.

• Ορίζεται η ημερομηνία διεξαγωγής της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του 2001. Επίσης, ορίζεται η ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών του Συλλόγου μας, που είναι είναι η 4η Φεβρουαρίου 2001, ημέρα Κυριακή. Αποφασίζεται να μπει στο εξώφυλλο του περιοδικού μας "ΕΛΕΥΘΩ" η ημερομηνία των εκλογών, για να είναι εμφανής και να ενημερωθούν όλα τα μέλη μας.

• Το Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α. ζήτησε τη συνεργασία του Σ.Ε.Μ. Θεσσαλονίκης, ώστε η Συνάντηση του Άτυπου Συντονιστικού Οργάνου να γίνει στις αρχές Δεκεμβρίου του 2000. Ο Σ.Ε.Μ.Θ. προσφέρθηκε να μας φιλοξενήσει στη Θεσσαλονίκη για τη συνάντηση αυτή. Στη συνέχεια δεν υπήρξε αποδοχή των όρων, που ήθελε να επιβάλει ο ΣΕΜΘ και η συνάντηση ναυάγησε επί του παρόντος.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡ. ΠΑΠΠΑ 2, 115 21 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 64.65.691

Fax: 64.65.691

Αριθμ. Πρωτ. 76

Αθήνα, 13/3/2001

Προς
τον Υπουργό Υγείας-Πρόνοιας
κ. Αλέκο Παπαδόπουλο

Θέμα: «Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας»

Κύριε Υπουργέ,

Σε συνέχεια της προσωπικής μας συνάντησης και της δικής Σας υπόδειξης, Σας υποβάλλουμε τις προτάσεις μας για τη θέση της Μαίας και του Μαιευτή, στην προσπάθειά σας για «βελτίωση και εκσυγχρονισμό του Εθνικού Συστήματος Υγείας» και ειδικότερα στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

Για την εκπόνηση των προτάσεων αυτών λάβαμε υπόψη τα κάτωθι:

1. Το Ν.Δ. 2593/53 "Περί ασκήσεως του μαιευτικού επαγγέλματος και εκπαιδεύσεως των Μαιών".
2. Τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της ΕΟΚ (154/80, 155/80, 156/80).
3. Τα επαγγελματικά δικαιώματα για την άσκηση του μαιευτικού επαγγέλματος (ΦΕΚ 159/14-6-89).
4. Τη Διακήρυξη του Μονάχου (MUNICH DECLARATION NURSES AND MIDWIVES: A FORCE FOR HEALTH, 16-6-2000).
5. Τις θέσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας.
6. Τις θέσεις της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιών (ICM).
7. Τα ισχύοντα Συστήματα Υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Η θέση της Μαίας και του Μαιευτή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι:

1. Στα Κέντρα Υγείας Αστικού Τύπου.
2. Στα Κέντρα Υγείας της Περιφέρειας και Αγροτικά Ιατρεία και όπου αλλού θα προβλέπεται παροχή υπηρεσιών Υγείας στο υπό βελτίωση Εθνικό Σύστημα Υγείας, π.χ. ΙΚΑ, ΠΙΚΠΑ, όπως αυτά προτίθεσθε να αξιοποιήσετε.

1.1. Η μαία εργάζεται παράλληλα με τον οικογενειακό και προσωπικό γιατρό.

1.2. Αναλαμβάνει την παρακολούθηση της εγκύου καθ' όλη τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και σε περίπτωση παθολογικών ευρημάτων την παραπέμπει αρμοδίως στον εξειδικευμένο γιατρό. Η έγκυος επιβάλλεται να επισκέπτεται τη μαία στο πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης της, η οποία μαία την ενημερώνει για την πορεία και εξέλιξη της εγκυμοσύνης της, φροντίζει για τις εξετάσεις, που είναι απαραίτητες να γίνουν, τηρώντας το πρωτόκολλο παρακολούθησης της εγκυμοσύνης και τέλος σφραγίζει και υπογράφει το βιβλιάριο παρακολούθησης της εγκυμοσύνης. Αυτό εφαρμόζεται στη Γαλλία με πολύ καλά αποτελέσματα και μεγάλο οικονομικό όφελος.

1.3. Για τις προβλεπόμενες εργαστηριακές εξετάσεις, η μαία φροντίζει να γίνεται η αιμοληψία και ό,τι άλλο απαιτείται στο Κέντρο Υγείας, ώστε να επιτυγχάνεται αποσυμφόρηση στα νοσοκομεία και να μην ταλαιπωρείται η έγκυος με μετακινήσεις.

1.4. Η μαία προετοιμάζει τους μελλοντικούς γονείς για το γονεϊκό τους ρόλο.

1.5. Η μαία αναλαμβάνει το φυσιολογικό τοκετό στο Κέντρο Υγείας και η λεχωίδα επιστρέφει μέσα στο πρώτο 24ωρο μετά τον τοκετό στο σπίτι, για παρακολούθηση και βοήθεια για το μητρικό θηλασμό.

1.6. Όταν ο τοκετός γίνεται στο νοσοκομείο, η λεχωίδα και το νεογέννητο επιστρέφουν στο σπίτι μέσα στο πρώτο 24ωρο μετά τον τοκετό και παρακολουθούνται από τη μαία του Κέντρου Υγείας της περιφέρειας, που διαμένει η οικογένεια.

1.7. Η μαία ενημερώνει τη γυναίκα ότι η εγκυμοσύνη και ο τοκετός είναι ένα φυσιολογικό γεγονός και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπίζεται. Ενημερώνει παράλληλα για τα γενετικά νοσήματα, την έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου (τεστ Παπανικολάου) και εκπαιδεύει τη γυναίκα για την αυτοεξέταση του μαστού.

Δραστηριοποιείται στις Υπηρεσίες Οικογενειακού Προγραμματισμού, Αγωγής Υγείας, Δημόσιας Υγείας (σε θέματα αρμοδιότητάς της), ενημερώνει για τη χρήση των υπηρεσιών Υγείας και τηρεί τα απαραίτητα βιβλία (Μητρώο, Αρχείο, κάρτες παρακολούθησης, στατιστικά στοιχεία κλπ.).

Συμμετέχει και εκπονεί ερευνητικά προγράμματα. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στο Κέντρο Υγείας είναι όμοιες μ' αυτές του Κέντρου Υγείας Αστικού Τύπου.

Με την εφαρμογή των ανωτέρω προτάσεων επιτυγχάνεται:

1. Προαγωγή Υγείας Μητέρας και Παιδιού.

2. Σημαντική μείωση του αριθμού των εκτρώσεων, ιδιαίτερα στις έφηβες, με την εφαρμογή του Οικογενειακού Προγραμματισμού, που καθιστά ασφαλή την υγεία των γυναικών. (Η Ολλανδία είναι εκπληκτικό παράδειγμα 14 εκατομμυρίων πληθυσμού, με μόνο 4.500 εκτρώσεις και από αυτές το 75% ανήκει στις μετανάστριες, πριν προλάβουν να ενημερωθούν για πρόληψη ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης).

3. Μείωση των καισαρικών τομών με κατάλληλη ενημέρωση και σωστή παρακο-

λούθηση της εγκύου. Η αλόγιστη χρήση ιατρικής τεχνολογίας ταλαιπωρεί την έγκυο, μερικές φορές την εκθέτει σε κίνδυνο και αυτό μεταφράζεται και σε μεγάλο οικονομικό κόστος για την πολιτεία, αλλά και τον πολίτη.

4. Μείωση του χρόνου παραμονής στο νοσοκομείο, που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση κινδύνων ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων για τη μητέρα και το παιδί και για το κράτος μεγάλη μείωση κόστους νοσοκομειακών κλινών και καλύτερη ψυχολογική ισορροπία των μελών της οικογένειας μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον.

Στελέχωση – Ανθρώπινο δυναμικό – Μαία-Μαιευτής

Η στελέχωση των παραπάνω υπηρεσιών μπορεί να γίνει –στο μεγαλύτερο ποσοστό τους– με το υπάρχον δυναμικό των μαίων-μαιευτών (5.000 σ' όλη την Ελλάδα), που απασχολούνται ήδη σε διάφορες υπηρεσίες και οργανισμούς, όπως:

- α. 1.100 μαίες στο ΙΚΑ (κυρίως ετεροαπασχολούμενο εκπαιδευμένο δυναμικό),
- β. στο ΠΙΚΠΑ, όπως προτίθεσθε να χρησιμοποιήσετε τις συγκεκριμένες υπηρεσίες Υγείας και
- γ. τους ήδη εργαζόμενους στα Κέντρα Υγείας και Αγροτικά Ιατρεία (με την προϋπόθεση ότι θα εργάζονται στο αντικείμενό τους, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, αλλά και το Καθηκοντολόγιο).

Εκτός των άλλων με τις προτάσεις μας θα περιορισθεί ο ιδιωτικός τομέας, που απομυζεί το εισόδημα του πολίτη και έμμεσα αυξάνει το κόστος για το Εθνικό Σύστημα Υγείας, και δρα πολλές φορές ανεξέλεγκτα με στόχο το κέρδος, χωρίς έλεγχο και αξιολόγηση των παρεχομένων υπηρεσιών Υγείας.

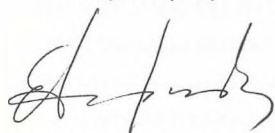
Οι προτάσεις μας αυτές εκπροσωπούν τις απόψεις των μαίων-μαιευτών και αποτελούν τμήμα των προτάσεων μας, που έχουν κατατεθεί στις υπηρεσίες Σας μετά την εξαγγελία για «βελτίωση και εκσυγχρονισμό του Εθνικού Συστήματος Υγείας».

Προσδοκούμε ότι θα θελήσετε να αξιοποιήσετε τις προτάσεις μας.

Είμαστε στη διάθεσή Σας να βοηθήσουμε στη δύσκολη αυτή προσπάθεια και μέχρι την περάτωση του έργου Σας, προσφέροντας τη γνώση και εμπειρία μας για το κοινό καλό.

Με τιμή
Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος

Ελένη Σαμαριτάκη

Η Γραμματέας

Αικ. Δαλιάνη

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ**

ΑΡ. ΠΑΠΠΑ 2, 115 21 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 64.65.691 Fax: 64.65.691

Αριθμ. Πρωτ. 75

Αθήνα, 13/3/2001

Προς
το Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας
Διεύθυνση Επαγγελματιών Υγείας-Πρόνοιας
Υπόψη κ. Χ. Μπαρώ

Θέμα: «Καθηκοντολόγιο Μαιών-Μαιευτών»

Στη συνέχεια της τηλεφωνικής επικοινωνίας μαζί σας, σας αποστέλλουμε την πρότασή μας για το Καθηκοντολόγιο των Μαιών.

Η πρότασή μας βασίζεται:

1. Στο Ν.Δ. 2593/53 "Περί ασκήσεως του μαιευτικού επαγγέλματος και εκπαιδεύσεως των Μαιών".
2. Στις Κατευθυντήριες Οδηγίες της ΕΟΚ (154/80, 155/80, 156/80).
3. Στα επαγγελματικά δικαιώματα για την άσκηση του μαιευτικού επαγγέλματος (ΦΕΚ 159/14-6-89).
4. Στη Διακήρυξη του Μονάχου (MUNICH DECLARATION NURSES AND MIDWIVES: A FORCE FOR HEALTH, 16 June 2000).
5. Στις θέσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας.
6. Στις θέσεις της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιών (ICM).

Πιστεύουμε ότι το Καθηκοντολόγιο θα βοηθήσει τις ίδιες τις μαιές και τους μαιευτές στην άσκηση των καθηκόντων τους. Παράλληλα θα αποφευχθεί η αλληλοεπικάλυψη επαγγελματικών δραστηριοτήτων προς όφελος των υπηρεσιών Υγείας.

Ευχαριστούμε από πριν για την καλή συνεργασία μαζί σας και είμαστε στη διάθεσή σας για ο,τιδήποτε χρειαστείτε.

Με τιμή
Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος

Ελένη Σαμαριτάκη

Η Γραμματέας

Αικ. Δαλιάνη

1. Τομείς εργασίας των Μαιών

- 1.1. Στα Μαιευτήρια (Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. ή Μαιευτικά Τμήματα Νοσοκομείων ή Ιδιωτικά Μαιευτήρια) ως:
 - α. Υπεύθυνη μαία
 - β. Προϊσταμένη μαία
 - γ. Τομεάρχης
 - δ. Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.
- 1.2. Στα Τμήματα Προώρων (Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας) ως:
 - α. Υπεύθυνη μαία
 - β. Προϊσταμένη μαία.
- 1.3. Στα Τμήματα Προγεννητικού Ελέγχου ως:
 - α. Υπεύθυνη μαία
 - β. Προϊσταμένη μαία.
- 1.4. Στα Κέντρα Εξωσωματικής Γονιμοποίησης.
- 1.5. Στα Ογκολογικά Νοσοκομεία, στα Τμήματα Γυναικολογικού Καρκίνου, στο Τμήμα μαστού.

2. Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

- 2.1. Κέντρα Υγείας στην περιφέρεια, Αγροτικά Ιατρεία και Κέντρα Υγείας Αστικού Τύπου.
- 2.2. Μαιευτικά-Γυναικολογικά Ιατρεία Ι.Κ.Α., Π.Ι.Κ.Π.Α., Τοπική Αυτοδιοίκηση (όπου πρόκειται να ενταχθούν με το νέο ΕΣΥ).
- 2.3. Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού.
- 2.4. Ιατρεία Μαστού.
- 2.5. Τμήμα προετοιμασίας για τον τοκετό – Μητρική Τέχνη.
- 2.6. Τμήμα Προαγωγής και Προώθησης Μητρικού Θηλασμού – Τράπεζα Γάλακτος.

Ειδικές αρμοδιότητες

1. Κατά την εγκυμοσύνη

- 1.1. Τη διάγνωση της εγκυμοσύνης και την τήρηση πρωτοκόλλου για την παρακολούθηση και εξέλιξη της φυσιολογικής εγκυμοσύνης.
- 1.2. Την παροχή οδηγιών για τις απαραίτητες εργαστηριακές εξετάσεις με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση της εγκυμοσύνης «υψηλού κινδύνου» και την παραπομπή σε ειδικό Κέντρο.
- 1.3. Την κατάρτιση προγράμματος προετοιμασίας των γονέων στο μελλοντικό τους ρόλο, την εξασφάλιση πλήρους προετοιμασίας για τον τοκετό (με την Ψυχοπροφυλακτική Μέθοδο).
- 1.4. Την παροχή οδηγιών στον Τομέα Υγιεινής Διατροφής και Διαβίωσης.

2. Κατά τον τοκετό

- 2.1. Την παρακολούθηση, φροντίδα και βοήθεια της επιτόκου κατά τη διάρκεια του τοκετού, τον έλεγχο της κατάστασης του εμβρύου με κατάλληλα κλινικά ή τεχνικά μέσα.
- 2.2. Τη διεξαγωγή του φυσιολογικού τοκετού με δική της ευθύνη, περιλαμβανομένης

της περινεοτομίας και της συρραφής του τραύματος όπου χρειάζεται, και σε επείγουσες περιπτώσεις τη διεξαγωγή τοκετού ισχιακής προβολής.

2.3. Την έγκαιρη διάγνωση συμπτωμάτων, που φανερώνουν προβλήματα για τη μητέρα και το παιδί και απαιτούν την παρέμβαση του γιατρού. Συνεργάζεται με το γιατρό σε περίπτωση επεμβάσεων, εκτελεί τα επείγοντα μέτρα που επιβάλλονται σε απουσία γιατρού, όπως δακτυλική αποκόλληση του πλακούντα και δακτυλική επισκόπηση της μήτρας, ως επείγον μέτρο για την αντιμετώπιση αιμορραγίας.

2.4. Την εξέταση και τη φροντίδα του νεογέννητου αμέσως μετά τον τοκετό και τον προσδιορισμό του APGAR, τη λήψη όλων των μέτρων που επιβάλλονται σε περίπτωση ανάγκης και την εφαρμογή καρδιοαναπνευστικής υποστήριξης του νεογέννητου.

2.5. Σε περίπτωση νεογέννητου με προβλήματα υγείας, αναλαμβάνει την έγκαιρη και ασφαλή μεταφορά του στην κατάλληλη Μονάδα Νεογνών με τη συνοδεία της υπευθύνου μαίας.

3. Κατά τη λοχεία

3.1. Την παρακολούθηση και τη φροντίδα της λεχωίδας.

3.2. Την περίθαλψη (φροντίδα) του νεογνού μέχρι την 28η ημέρα.

3.3. Τη στήριξη και προαγωγή του μητρικού θηλασμού και την παροχή οδηγιών, που αποβλέπουν στην ανάπτυξη του νεογνού με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

Γενικές αρμοδιότητες

1. Η εφαρμογή της θεραπευτικής αγωγής, που έχει οριστεί από το γιατρό.
2. Η συνταγογράφηση και χορήγηση φαρμάκων, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία.
3. Η φροντίδα της ταχείας και ασφαλούς μεταφοράς όλων των επειγόντων περιστατικών που παρουσιάζονται κατά την εγκυμοσύνη, τον τοκετό και τη λοχεία, καθώς και γυναικολογικών περιστατικών, στα κατάλληλα κέντρα με συνοδεία της υπευθύνου μαίας.
4. Η νοσηλεία προβληματικών νεογνών στα ειδικά κέντρα και η μεταφορά τους από την περιφέρεια στη Μονάδα Νεογνών, όταν χρειάζεται.
5. Η λήψη επιχρισμάτων κατά "Παπανικολάου", στα πλαίσια της πρώιμης και έγκαιρης διάγνωσης του καρκίνου της μήτρας.
6. Η ψηλάφηση των μαστών και η εκπαίδευση των γυναικών για την αυτοεξέταση.
7. Η τήρηση των απαραίτητων εγγράφων, ιστορικού, Αρχείου και Μητρώου.
8. Η κατ' οίκον επίσκεψη για την παρακολούθηση και φροντίδα της εγκύου και η διεξαγωγή φυσιολογικού τοκετού στο σπίτι.
9. Η σωστή πληροφόρηση και παροχή οδηγιών σε θέματα Οικογενειακού Προγραμματισμού και εφαρμογή καθορισμένων μεθόδων αντισύλληψης.
10. Η Αγωγή και Προαγωγή Υγείας της Οικογένειας, σε θέματα της αρμοδιότητάς της.
11. Η συμμετοχή στην ομάδα επαγγελματιών υγείας, για ενημέρωση των νέων σε θέματα υγείας και σεξουαλικότητας.
12. Η διοργάνωση και η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα.
13. Η συνεργασία με τους άλλους επαγγελματίες υγείας, για την πρόληψη και προαγωγή υγείας του πληθυσμού.
14. Η συνεργασία με το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΤΕΙ, για την εκπαίδευση των

σπουδαστριών μαιών και μαιευτών στο χώρο παροχής υπηρεσιών υγείας.

15. Η λήψη μέτρων για την πρόληψη των ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων και μεταδιδόμενων νοσημάτων.

16. Η έκδοση «βεβαίωσης τοκετού», που γίνεται από μαία.

17. Η μαία επιβάλλεται να συμμετέχει στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, ώστε να προσαρμόζεται στα νέα επιστημονικά δεδομένα για προσφορά καλύτερων υπηρεσιών υγείας.

18. Η μαία έχει την υποχρέωση να τηρεί τους νόμους, που αφορούν την άσκηση του επαγγέλματός της. Επίσης, να τηρεί τους κανόνες της ηθικής και δεοντολογίας του επαγγέλματός της. Έχει, επίσης, την υποχρέωση να είναι εγγεγραμμένο μέλος στον Εφετειακό Σύλλογο της Περιφέρειας που εργάζεται και να ανανεώνει κατ' έτος την επαγγελματική της ταυτότητα.

Στην Εκπαίδευση

1. Η μαία ως εκπαιδευτικός στα Τμήματα Μαιευτικής, ανάλογα με τις προϋποθέσεις και τα προσόντα που προβλέπει ο νόμος.

2. Στη Μέση Εκπαίδευση, Γενικά Λύκεια-ΤΕΕ, ΙΕΚ ως εκπαιδευτικός με παιδαγωγικές γνώσεις, για θέματα της αρμοδιότητάς της.

3. Η μαία έχει το δικαίωμα άσκησης του μαιευτικού επαγγέλματος με δική της ευθύνη, μετά την απόκτηση αδείας, όπως προβλέπεται από το νόμο.

4. Η μαία συμμετέχει στα όργανα λήψης αποφάσεων, που αφορούν τον κλάδο.

5η Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα της Μαίας

Συνάδελφοι,

Στις 5 Μαΐου κάθε χρόνο γιορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα της Μαίας. Σύμφωνα με τη Διεθνή Συνομοσπονδία Μαιών το θέμα του φετινού εορτασμού είναι:

“Midwives provide appropriate and holistic healthcare for women and families in challenging circumstances”

(Οι μαίες παρέχουν κατάλληλη και ολιστική φροντίδα υγείας για τις γυναίκες και τις οικογένειές τους, που βρίσκονται κάτω από δύσκολες συνθήκες).

Ο κάθε Σ.Ε.Μ. και οι μαίες μπορούν να γιορτάσουν την ημέρα αυτή με το δικό τους ξεχωριστό τρόπο και στη συνέχεια να μας ενημερώσουν για τις εκδηλώσεις τους, για να δημοσιευθούν στο περιοδικό μας “ΕΛΕΥΘΩ”. Στα πλαίσια του εορτασμού της ημέρας αυτής ο Σ.Ε.Μ.Α. αποφάσισε να πραγματοποιήσει επίσκεψη στον καταυλισμό Κούρδων προσφύγων στην Πεντέλη, όπου φιλοξενούνται οικογένειες με περίπου 100 παιδιά, για τα οποία θα γίνει εκδήλωση και θα μοιραστούν δώρα. Πληροφορίες στα τηλέφωνα του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α.

Μητρικός Θηλασμός Νέα απ' όλο τον Κόσμο

Επιμέλεια: Δρ **Θέμις Ζάχου**, Παιδίατρος-Νεογνολόγος.

Αικατερίνη Δαλιάνη, Μαία, Γραμματέας Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α.

Γιατί ο Μητρικός Θηλασμός είναι σημαντικός;

Γιατί η παγκόσμια αποδοχή του Μητρικού Θηλασμού:

- Θα σώσει τις ζωές σε πάνω από 1.500.000 παιδιά κάθε χρόνο.
- Θα σώσει εκατομμύρια παιδιά, που υποφέρουν από αρρώστιες που μπορούν να προληφθούν, όπως: διάρροιες, λοιμώξεις του αναπνευστικού και ωτίτιδες.
- Θα εξασφαλίσει απαραίτητη και ασφαλή τροφή στα παιδιά κατά τους πρώτους 6 μήνες της ζωής τους και μια

πηγή διατροφής για μεγαλύτερα παιδιά, το λιγότερο μέχρι τα δύο τους χρόνια.

- Θα ενισχύσει τον ψυχικό δεσμό μητέρας-παιδιού.
- Θα ενισχύσει τη συναισθηματική και πνευματική ανάπτυξη των παιδιών του κόσμου.
- Θα μειώσει τους μητρικούς θανάτους από αιμορραγίες μετά τον τοκετό.
- Θα ελαττώσει τον αριθμό των γυναικών, που προσβάλλονται από καρκίνο του μαστού, των ωθηκών και από την οστεοπόρωση.

■ Θα προστατέψει τις μητέρες από μια σύντομη νέα εγκυμοσύνη, σαν φυσική μέθοδος αντισύλληψης (LAM).

■ Θα κατοχυρώσει τη δυνατότητα και το δικαίωμα των γυναικών να θηλάσουν και τη σπουδαιότητα της συμβολής τους στην κοινωνία.

■ Θα εξοικονομήσει χρήματα για άλλες ανάγκες της οικογένειας.

■ Θα εξοικονομήσει ζωτικές πηγές ενέργειας, όπως καύσιμα, νερό κλπ., καθώς και ελεύθερο χρόνο και ενέργεια της μητέρας.

■ Θα μειώσει το κόστος της ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των παιδιών, προστατεύοντας τα από αρρώστιες και αλλεργίες.

■ Θα αυξήσει την παραγωγικότητα, προλαμβάνοντας τις αρρώστιες των παιδιών και ελαττώνοντας τις απουσίες των εργαζόμενων μητέρων από τη δουλειά τους.

■ Θα ελαττώσει τη μόλυνση του αέρα, του νερού και της γης από την παραγωγή, μεταφορά και προετοιμασία

της τεχνητής διατροφής καθώς και από τα απόβλητα των μπιμπερόν και της συσκευασίας.

■ Θα διατηρήσει τις φυσικές πηγές ενέργειας, όπως νερό, δένδρα κ.ά.

■ Θα προσφέρει ένα θετικό παράδειγμα διατροφής, που θα δώσει τη δυνατότητα στις μητέρες να αποκτήσουν την εμπειρία στο μητρικό θηλασμό και να τη μεταδώσουν από γενιά σε γενιά.

Για όλους αυτούς τους λόγους ο μητρικός θηλασμός θα πρέπει να γίνει θέμα καθημερινής ενημέρωσης. Η εποχή μας χαρακτηρίζεται ως εποχή της πληροφόρησης και της τεχνολογίας και όλοι αναγνωρίζουμε τα μεγάλα επιτεύγματά τους με τα οποία κατόρθωσαν να μεγιστοποιήσουν την ταχύτητα μετάδοσης πληροφοριών στον κόσμο.

Πληροφορίες για τη διατροφή των παιδιών μεταδίδονται όλο και πιο συχνά και δεν είναι λίγες οι φορές, ατυχώς, που ανέντιμες προσπάθειες υποβαθμίζουν τη σπουδαιότητα του μητρικού θηλασμού. Είναι χρέος όλων όσων ασχολούνται με τη διατροφή και την υγεία των παιδιών, να εκμεταλλευτούν τη νέα τεχνολογία χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα πληροφόρησης, όπως TV, ραδιόφωνο, Internet, video, εφημερίδες, περιοδικά, αφίσες, παιχνίδια –απλά και ηλεκτρονικά– CD κλπ., για τη σύγχρονη, αλάνθραστη, κατάλληλη και αποτελεσματική πληροφόρηση γύρω από τη σπουδαιότητα του μητρικού θηλασμού. Γι' αυτό το λόγο και το φετινό θέμα του εορτασμού της Παγκόσμιας Εβδομάδας Μητρικού Θηλασμού είναι:

**“Ο Μητρικός Θηλασμός
στην εποχή της πληροφόρησης”.**

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ - ΜΑΙΕΥΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡ. ΠΑΠΠΑ 2, 115 21 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 64.65.691 Fax: 64.65.691

Αριθμ. Πρωτ. 249

Αθήνα, 16/12/2000

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών, ύστερα από την ξαφνική είδηση του θανάτου τού επιλέκτου Μέλους του ΚΟΥΛΑΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ-ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Προϊσταμένης Μαίας, συνήλθε και αποφάσισε ομόφωνα:

- να παραστεί στην κηδεία της εκλιπούσης,
- να καταθέσει στεφάνι στη σορό της,
- να εκφράσει τα συλλυπητήριά του στην οικογένειά της,
- να επιδώσει αντίγραφο του παρόντος στους οικείους της και
- να δημοσιευθεί το παρόν στο περιοδικό του Συλλόγου "ΕΛΕΥΘΩ".

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2000

Η Πρόεδρος και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

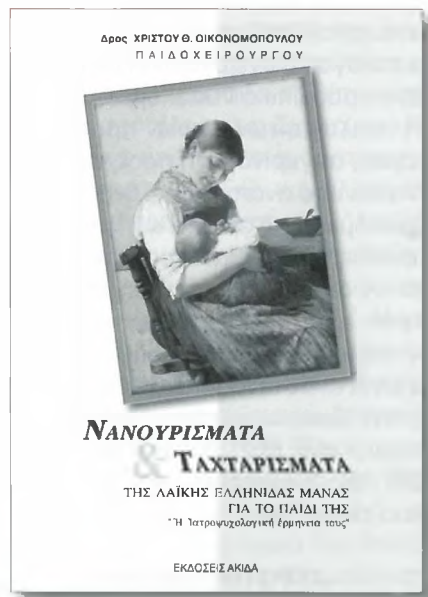
Συνάδελφοι,

Όπως ήδη έχετε διαβάσει σε προηγούμενα τεύχη του "ΕΛΕΥΘΩ", κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις "ΑΚΙΔΑ" Α. ΜΑΚΡΗ και για λογαριασμό του Συλλόγου μας το βιβλίο:

"ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑΧΤΑΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ ΜΑΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ"

του Παιδοχειρουργού-Συγγραφέα Δρος Χρίστου Θ. Οικονομόπουλου. Η έκδοσή του έχει μεγάλη πολιτιστική αξία και αναβιώνει την παράδοσή μας. Έχει άμεση σχέση με το επάγγελμά μας και με παραστατικότητα και σοφία μάς δίνει εικόνες του παρελθόντος, που ευχόμαστε να τις ξαναζήσουμε

στο μέλλον. Για τους συνάδελφους η τιμή πωλήσεώς του έχει ορισθεί στις 3.000 δρχ. και οι εισπράξεις θα ενισχύουν το ταμείο του Συλλόγου μας, με την προοπτική να πραγματοποιηθούν και άλλες αξιόλογες όπως αυτή εκδόσεις.

Μαία: Η διαδρομή ανά τους αιώνες*

Βασιλική Οικονομάκου, Πόπη Παπαζαχαριάκη, Μαίεσ Π.Γ.Ν-Μαιευτηρίου "ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ".

Η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟ 1967

Εις την Ελλάδα, οι φρουροί της υγείας, ιατροί, ανέρχονται εις 13.049, ήτοι αναλογεί ένας ιατρός ανά 700 κατοίκους, έναντι 509 των ανεπτυγμένων χωρών και έναντι των 50.000 των υπό ανάπτυξιν. Επίσης, εις την χώραν μας υπάρχουν 3.791 διπλωματούχοι αδελφαί νοσοκόμοι, 3.770 μαίαι, 2.421 βοηθοί νοσοκόμοι, 8.500 εθελονταί νοσοκόμοι και 2.182 Σαμαρείται. Παράλληλως, υπάρχουν 3.500 οδοντίατροι, 2.552 φαρμακοποιοί, 729 κτηνίατροι, 338 επόπται εξυγιάνσεως, 560 κοινωνικοί λειτουργοί, 167 φυσιοθεραπευταί, 19 διαιτολόγοι, 8 υγειονομικοί μηχανικοί και 1.253 προσωπικό νοσοκομείου.

Η αναλογία των ιατρών προς τον πληθυσμόν, συγκρινόμενη προς τα ανεπτυγμένα και υπό ανάπτυξιν κράτη, δείχνει ότι ευρισκόμεθα εις αρκετά υψηλήν στάθμην. Η άνισος, όμως, κατανομή ανά τη χώρα έχει ως αποτέλεσμα την μεγάλη έλλειψη ιατρών εις τας αγροτικές περιοχάς. Εις την περιοχήν Αττικής (Αθηνών) η αναλογία είναι ένας ιατρός ανά 325 κατοίκους, εις την Θεσσαλονίκην ανά 443, εις τον Πειραιά ανά 662, εις την Βοιωτία ανά 3.007, εις Ευρυτανία ανά 3.055 και εις Ηλεία ανά 3.148.

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Υπό του Υπουργείου Προνοίας ανακοινούται ότι κατά τον μήνα Μάϊο ελειτούργησαν καθ' όλην την επικράτεια 1.177 Αγροτικά Ιατρεία επί 1.727 προγραμματι-

σθέντων και 126 Υγειονομικοί Σταθμοί. Εξυπηρετήθησαν κατά το αυτό χρονικόν διάστημα 3.525.924 άτομα, εγένοντο δε συνολικώς 310.069 ιατρικά επισκέψεις. Παράλληλως, εις τους Υγειονομικούς Σταθμούς ενοσηλεύθησαν 1.248 ασθενείς και επραγματοποιήθησαν 1.653 τοκετοί, 16.045 εργαστηριακά εξετάσεις, 46.710 εμβολιασμοί, 17.918 αστυϊατρικά επιθεωρήσεις και 1.593 διαφωτιστικά ομιλίας.

Το 1969, από 21/11 γίνεται στο Σαντιάγκο της Χιλής το 15ο Συνέδριο της Δ.Σ.Μ. Το Συνέδριο αυτό επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, αλλά εξαιτίας της δικτατορίας δεν κατέστη δυνατόν. Με το Ν.Δ. 781/31-12-70 οι Σχολές Μαιών εντάσσονται στην Ανωτέρα Βαθμίδα Εκπαίδευσης και τον ίδιο χρόνο, με το Ν.Δ. 6522/70, ιδρύονται οι Σχολές Επαγγελματιών Υγείας στις οποίες περιλαμβάνεται και η Σχολή Μαιών ΚΑΤΕ.

Μ' αυτό το νόμο, τα επαγγέλματα υγείας στο θέμα της εκπαίδευσης περνούν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας. Οι σχολές ΚΑΤΕ άρχισαν να λειτουργούν από το Φεβρουάριο του 1974. Η υπουργική απόφαση Γ5γ/2640/3-12-71 τροποποιεί και συμπληρώνει τον εσωτερικό οργανισμό του Μαιευτηρίου "Αλεξάνδρα" και της Σχολής Μαιών.

Το 1972, από 28/10 έως 3/11 πραγματοποιείται στην Ουάσιγκτον των Η.Π.Α. το 16ο Συνέδριο της Δ.Σ.Μ., όπου κατατίθεται ο ορισμός της μαίας, ο οποίος εγκρίθηκε το 1973 από τη Δ.Ο.Μ.Γ. και την Ε.Ο.Κ. Ο ορισμός της μαίας έχει εγκριθεί από τη Διεθνή Συνομοσπονδία Μαιών

(I.C.M.) το 1972, τη Διεθνή Ομοσπονδία Μαιευτήρων-Γυναικολόγων (F.I.G.O.) το 1973, την Ε.Ο.Κ. για τις Κατευθυντήριες Οδηγίες Μαιών. Η μαία είναι πρόσωπο που έχει εισαχθεί κανονικά και έχει παρακολουθήσει εκπαιδευτικό πρόγραμμα Μαιευτικής, αναγνωρισμένο στη χώρα που ανήκει, έχει συμπληρώσει με επιτυχία το πρόγραμμα σπουδών στη Μαιευτική και έχει τα προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση της Μαιευτικής.

Η μαία πρέπει να είναι ικανή για να παρέχει επίβλεψη, φροντίδα και συμβουλές στις γυναίκες κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας, να εκτελεί τοκετούς με δική της ευθύνη και να φροντίζει το νεογνό και το βρέφος. Αυτή η φροντίδα συμπεριλαμβάνει προληπτικά μέτρα, διάγνωση των ανωμαλιών στη μητέρα και στο παιδί, κλήση ιατρικής βοήθειας και εκτέλεση μέτρων ανάγκης σε απουσία ιατρικής βοήθειας. Η μαία έχει ένα εξαιρετικό σπουδαίο ρόλο στην υγειονομική διαφώτιση όχι μόνο των ασθενών, αλλά και μέσα στην οικογένεια και στην κοινότητα.

Η εργασία της πρέπει να περιλαμβάνει εκπαίδευση κατά την εγκυμοσύνη και προετοιμασία γονέων, να επεκτείνεται δε σε ορισμένους τομείς Γυναικολογίας, Οικογενειακού Προγραμματισμού και Παιδικής Προστασίας. Μπορεί να εργάζεται σε Νοσοκομεία, Κλινικές, Υγειονομικές Μονάδες, στο σπίτι (Domiciliary Conditions) ή σε άλλες εργασίες.

Το 1973, στο Ν.Δ. 226/1973, αριθ. 8, ΦΕΚ 275, αναγνωρίζονται ως συντάξιμος χρόνος τα χρόνια φοίτησης στις Σχολές Μαιών. Ο νόμος δεν προέβλεπε να πάρει προέγκριση από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και με τη μεταπολίτευση δεν εφαρμόστηκε. Το Π.Δ. 274/8-4-74, καθορίζει ως ονομασία της Σχολής Μαιών "Βασίλισσα Φρειδερίκη", την Ανωτέρα Σχο-

λή Μαιών Μαιευτήριου «Αλεξάνδρα».

Τον Ιούλιο του 1974 αποκαθίσταται στην Ελλάδα το Δημοκρατικό Πολίτευμα. Το Δεκέμβρη του ίδιου χρόνου οι σπουδάστριες της Σχολής Μαιών "Βιργινία Σκυλίτση" αρχίζουν απεργιακές κινητοποιήσεις. Εναρκτήρια ημέρα ήταν η 10η Δεκεμβρίου, ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Συμμετείχαν και οι 170 σπουδάστριες της Σχολής, διεκδικώντας καλύτερους όρους διαβίωσης και εκπαίδευσης: 1 μήνα άδεια το καλοκαίρι, 15 ημέρες Χριστούγεννα και Πάσχα, 1 ρεπό την εβδομάδα, το ανώτερο 6 μήνες νυχτερινή υπηρεσία στα 4 χρόνια εκπαίδευσης, να αμείβονται στο 4ο έτος, να μην αποβάλλονται στο μέσον της εκπαίδευσης, καλύτερη διατροφή κατά τη νυκτερινή υπηρεσία κλπ. Μετά από 10 ημέρες απεργίας ικανοποιήθηκαν μερικά από τα αιτήματά τους, τελικώς, όμως, οι σπουδάστριες των 3 ετών συνέχισαν την απεργία επί τρίμηνο, πραγματοποιώντας και απεργία πείνας έξω από το Υπουργείο Υγείας, με αποτέλεσμα η Σχολή να κλείσει και άλλες από τις σπουδάστριες να συνεχίσουν στα Κ.Α.Τ.Ε. και άλλες στη Σχολή Μαιών του Μαιευτήριου "Αλεξάνδρα". Έμειναν μόνο 15 διπλωματούχες μαίες να συνεχίσουν την πρακτική τους άσκηση του 4ου έτους. Η Σχολή Μαιών "Βιργινία Σκυλίτση" δεν λειτούργησε έως το Νοέμβριο του 1977, οπότε ανανεώμενη πλέον δέχεται νέα τάξη σπουδαστριών.

Με το Π.Δ. 445/16-7-75 "Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Προγράμματος Εκπαίδευσης Μαιών", συμπληρώνεται το πρόγραμμα της θεωρητικής εκπαίδευσης μαιών με μαθήματα, που κρίνονται απαραίτητα για πληρέστερη κάλυψη των εξελικτικών αναγκών της επιστήμης: Οικογενειακός Προγραμματισμός, Κοινωνιολογία, Ψυχιατρική, Ψυχοπροφυλακτική, Βιοφυσική, Βιοχημεία κλπ.

Η δε πρακτική εκπαίδευση καθορίζεται στον ένα χρόνο σπουδών με συγκεκριμένο πρόγραμμα. Με υπουργική απόφαση, το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας καθορίζει το αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα εκπαίδευσης των μαίων. Με Π.Δ. αναγνωρίζεται ως τετραετής η φοίτηση στις Σχολές Μαιών. Στατιστικά στοιχεία του 1975, που αναφέρονται σε 10.000 τοκετούς από το 1935-1974, σημειώνουν μείωση της μητρικής θνησιμότητας: το 1935, 58 θάνατοι, το 1974 μόλις 2.

Από 17-27/6/1975 πραγματοποιείται στη Λοζάνη της Ελβετίας το 17ο Συνέδριο της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Μαιών. Πήραν μέρος 98 χώρες με 2.000 συνέδρους. Την Ελλάδα εκπροσώπησαν η κ. Χαρά Βογιατζάκη και η κ. Μανωλιά. Κατόπιν προσκλήσεως η κ. Βογιατζάκη παρακολούθησε ως παρατηρητής τη συνεδρίαση της Επιτροπής Μαιών της Ε.Ο.Κ. Υποστήριξε θερμά τη διεθνή αναγνώριση του διπλώματος της Ελληνίδας μαίας. Η πρόταση, τελικά, δεν ψηφίστηκε, γιατί θεωρήθηκε θέμα πολιτικής κάθε χώρας και το θέμα θα διευθετηθεί, όταν η Ελλάδα μπει στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

Η εκπρόσωπός μας ανέπτυξε, επίσης, ότι θεωρείται απαραίτητος ο σαφής διαχωρισμός μαίας-αδελφής νοσοκόμου, αντιδρώντας στην πρόταση ότι *“κάθε διπλωματούχος αδελφή, μετά από ένα χρόνο συμπληρωματικής εκπαίδευσης να μπορεί να γίνει μαία”*. Ένα θέμα, που ακόμη δεν λύθηκε, που συνεχίζει να συζητείται και να διχάζει. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Ελληνίδα μαία μέσα στη χώρα της, στην Ευρώπη και τον κόσμο, δεν άφησε ποτέ να αποφασίζουν χωρίς αυτή, γι’ αυτή.

Η κ. Βογιατζάκη εκλέγεται για τέταρτη φορά μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Διεθνούς Ομοσπονδίας Μαιών. Συμπέρασμα αυτής της συνάντησης είναι η

διεθνής και πάγια αναγνώριση του επαγγέλματος της μαίας, ως αυθεντικού επαγγέλματος και όχι ως ειδικότητας της διπλωματούχου αδελφής νοσοκόμου.

Το 1975, το Δ.Σ. του Σ.Ε.Μ.Α., ομόφωνα με 660 ταμειακώς ενήμερα μέλη, βάζει ως βασικό στόχο την επανέκδοση του περιοδικού “ΕΛΕΥΘΩ”. Το Γενάρη του 1976 καταφέρνει να κυκλοφορήσει το 1ο τεύχος του, όπου το Διοικητικό Συμβούλιο προλογίζει την επανέκδοσή του.

“ΕΛΕΥΘΩ”

Η ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΜΑΣ

Η επανέκδοση του περιοδικού “ΕΛΕΥΘΩ” ήταν ένας από τους σημαντικούς στόχους μας. Γιατί ως όργανο επιστημονικής επιμόρφωσης, επαγγελματικής επικοινωνίας και ενημέρωσης του κλάδου μας, αποτελεί ένα ισχυρό μέσο προβολής του.

Η Ελληνίδα μαία, τοποθετημένη μέσα στην ελληνική κοινωνία μ’ ένα ρόλο τόσο χρήσιμο αλλά και τόσο υπεύθυνο και επίμοχθο, διάγει σήμερα και εργάζεται κάτω από συνθήκες, που οπωσδήποτε δεν ανταποκρίνονται στη σπουδαία και κοινωφελή προσφορά της.

Και ενώ αυτό το δεδομένο ισχύει γενικότερα, ειδικά για τις μαίες της υπαίθρου η κατάσταση επιβαρύνεται με πρόσθετα και ποικίλα προβλήματα, που κάνουν την άσκηση του επαγγέλματος περισσότερο επαχθή και επικίνδυνη, όταν είναι υποχρεωμένες –σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις– να εργάζονται χωρίς ιατρική κάλυψη, χωρίς ή με ελλιπή τα στοιχειώδη μέσα της εργασίας τους, έχοντας ν’ αντιμετωπίσουν, προσωπικά, όλο το βάρος και συνάμα τις ιδιόμορφες αντιλήψεις και αντιδράσεις της επαρχιακής ιδίως νοσητροπίας.

Η ευρύτερη επιστημονική ενημέρωση

της Ελληνίδας μαιάς, η εξύψωση και κατοχύρωσή της, είναι ο σκοπός των Σ.Ε.Μ. και συνεπώς η επιδίωξη του περιοδικού μας. Ο κλάδος μας απαιτεί διαρκή ενημερότητα και αναπροσαρμογή και το "ΕΛΕΥΘΩ" θα προσφέρει τα αναγκαία συμπληρώματα των γνώσεων από την αστείρευτη πηγή της διαρκώς εξελισσόμενης επιστήμης. Παράλληλα, η συνεχής εξέλιξη του ρόλου και της προσφοράς της μαιάς στην επιστήμη και την κοινωνία, προϋποθέτει και απαιτεί ανάλογη αντιμετώπιση και αναπροσαρμογή στην εκπαίδευσή της – με καλύτερους όρους εκπαίδευσης και φοίτησης στις Σχολές – στην επαγγελματική της αποκατάσταση, στις συνθήκες εργασίας της. Αλλά και ανάλογη προς την προσφορά της ανταπόκριση, στον τομέα της αμοιβής και της ασφάλισης.

Τιμούμε κάθε προγενέστερη προσπάθεια και προσφορά, κάθε προηγούμενο επίτευγμα, που απέβλεψε στην οργάνωση και την άνοδο του κλάδου, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στην ελληνική πραγματικότητα και να συμπορευθεί με τα διεθνή δεδομένα. Πραγματοποιήθηκαν αρκετά μέχρι τώρα. Όμως, παραμένουν πολλά ακόμη προβλήματα και κενά σε όλους τους τομείς, που προαναφέραμε. Η παρούσα γενιά των Ελληνίδων μαιών,

που έχει την τιμή και την ευθύνη της σκυτάλης, που παρέλαβε, έχει πολλά να πράξει και με σαφή αντίληψη της αποστολής της, έχει συνειδητοποιήσει το ρόλο της και απέναντι στην επιστήμη και στην κοινωνία και στον κλάδο.

Μία από τις σοβαρότερες επιδιώξεις μας είναι η συσπείρωση όλων των Ελληνίδων μαιών στους Συλλόγους τους, ώστε με τη δύναμη της ενότητας και της συνοχής να προχωρήσουμε σε κάθε νόμιμη αλλά και δυναμική διαδικασία, που θα απαιτηθεί, για την πραγμάτωση των δικαίων επιδιώξεων του κλάδου.

Το περιοδικό μας "ΕΛΕΥΘΩ", ως επίσημο όργανό του, αυτούς τους σκοπούς προορίζεται να υπηρετήσει. Και προτίθεται και φιλοδοξεί να είναι οδηγός, σύμβουλος και σύντροφος των Ελληνίδων μαιών. Η αφοσίωσή μας στο λειτουργήμα μας, η επιμονή μας στις επιδιώξεις μας, η αγάπη και η συμπαράσταση του επιστημονικού μας κόσμου και της ηγεσίας του, μας παρέχει αισιοδοξία για την επιτυχία στις ευγενείς και κοινωφελείς επιδιώξεις μας. Μ' αυτές τις σκέψεις και τις προθέσεις χαιρετίζουμε τις μαιές όλης της χώρας και περιμένουμε από όλες τη θερμή και πλήρη συνεργασία και συμπαράστασή τους.

Ανακοίνωση Συνεδρίου

5th World Congress of Perinatal Medicine

Barcelona (Spain), September, 23-27, 2001

Venue: Palau de Congressos de Barcelona - Auda, Maria Cristina, s/n

Scientific Secretariat:

Sandiago Dexeus Fond Foundation

Passeig Bonanova, 67.08017 Barcelona - Spain

Fax: +34934.187.832

E-mail: fundacio@indexeus.uab.es

Web: www.dexeus.com

Οι αρνητικές επιδράσεις της νικοτίνης στον ανθρώπινο οργανισμό και ο ρόλος της μαίας στην καταπολέμηση του καπνίσματος

Σοφία Κλημάνογλου, Μαία, Παιδαγωγός προσχολικής ηλικίας, Καθηγήτρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Τ.Ε.Ε.

Με αφορμή το άρθρο της Προέδρου του Σ.Ε.Μ.Α. και Καθηγήτριάς μου στο παρελθόν, κ. Ελένης Σαμαριτάκη, σχετικά με το κάπνισμα και τις επιπτώσεις του στον άνθρωπο, αισθάνθηκα την ανάγκη να εκφράσω τις προσωπικές μου απόψεις και να ανατρέξω στην ελληνική αλλά και τη διεθνή βιβλιογραφία, ώστε να κατοχυρώσω και επιστημονικά τις παρακάτω σκέψεις και προτάσεις μου.

Αρχικά, καλό είναι να κάνουμε μια σύντομη ιστορική αναδρομή. Το 1500 περίπου, ο Χριστόφορος Κολόμβος ήταν αυτός ο οποίος έφερε στην Ευρώπη τα πρώτα φύλλα καπνού από την Αμερική. Έκτοτε, το πάθος του καπνίσματος κυριέψε εκατομμύρια ανθρώπων σ' όλο τον κόσμο.

Με βάση τα όσα γνωρίζουμε μέχρι σήμερα, μπορούμε να μιλήσουμε μόνο για τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει η νικοτίνη στον οργανισμό, αν και γύρω στα 1600, πολλοί γιατροί θεωρούσαν τον καπνό ως φάρμακο για ορισμένες περιπτώσεις, όπως: ζαλάδες, αποπληξία, δυσκοιλιότητα. Σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες η νικοτίνη ερεθίζει τα παρασυμπαθητικά γάγγλια στο νευροφυτικό σύστημα, με αποτέλεσμα την έντονη διαστολή των αγγείων και συνεπώς την πτώση της αρτηριακής πίεσης. Κάτω από μια συνεχή διακύμανση πιέσεων τα αιμοφόρα αγγεία τείνουν να χάσουν την ελαστικότητά τους και φθείρονται. Συχνές, λοιπόν, είναι στους καπνιστές οι καρδιοκυκλοφορικές διαταραχές και οι αγγειακές διατα-

ραχές γενικότερα. Πολύ αρνητική ενέργεια έχει η νικοτίνη στην οπτική ικανότητα. Προκαλεί περιορισμό στον αμφιβληστροειδή χιτώνα, με αποτέλεσμα τη μείωση της οξύτητας της όρασης και της ευαισθησίας στα χρώματα.

Μια άλλη σοβαρή διαταραχή που βρίσκει τους καπνιστές είναι η μόνιμη διαστολή των κυψελίδων των πνευμόνων, η απώλεια της ελαστικότητάς τους μέχρι και το σπάσιμό τους και η συνένωση πολλών κυψελίδων σε μια φυσαλίδα, με αποτέλεσμα τη μείωση απορρόφησης οξυγόνου. Έτσι, η αναπνοή γίνεται πιο δύσκολη και το άτομο χάνει τις δυνάμεις του και την ενεργητικότητά του.

Ήδη από το 1700 ο μελετητής Σόμμερικ παρατήρησε τη σχέση ανάμεσα στον καρκίνο και τη χρήση καπνού. Ενώ θα έπρεπε όλοι να έκαναν κάθε προσπάθεια για να σταματήσουν το κάπνισμα, αντίθετα, η κατανάλωση τσιγάρων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια σ' όλο τον κόσμο. Είναι γεγονός ότι ο μεγαλύτερος αριθμός τσιγάρων καπνίζεται αφηρημένα, από συνήθεια, χωρίς πραγματική ανάγκη. Ο μεγάλος ψυχολόγος και ψυχαναλυτής Κ. Μουζάττι δηλώνει ότι δεν υπάρχει ευχαρίστηση στο κάπνισμα. Στην πραγματικότητα, ανάβουμε τσιγάρο για να μιμηθούμε τους άλλους και για να ξεπεράσουμε στενόχωρες ψυχολογικές καταστάσεις ή για να αποκτήσουμε κύρος.

Κάπνισμα και εγκυμοσύνη

Σύμφωνα με έρευνες, η μέλλουσα μη-

τέρα που καπνίζει είναι περισσότερο επιρρεπής σε αποβολές και πρόωρους τοκετούς, αλλά και σε γέννηση ελλειποβαρών παιδιών, λόγω της μειωμένης οξυγόνωσης του αίματος του εμβρύου, την οποία προκαλούν τα διάφορα συστατικά του καπνού. Η νικοτίνη προκαλεί ανορεξία με συνέπεια την όχι σωστή διατροφή της εγκύου. Επίσης, η νικοτίνη είναι η αιτία για πολλά μελλοντικά προβλήματα των παιδιών, όπως προβλήματα στο καρδιαγγειακό τους σύστημα, στο αναπνευστικό, π.χ. βρογχίτιδες, βρογχικό άσθμα. Επιπλέον, προκαλεί αλλεργίες, δερματίτιδες, διαταραχές στο νευρικό σύστημα, στους νεφρούς, καθυστέρηση στο ύψος, μαθησιακές δυσκολίες, υπερκινητικότητα κλπ.

Όμως και όταν η έγκυος βρίσκεται σε χώρο που άλλοι καπνίζουν, επιβαρύνει τόσο τον οργανισμό της όσο και το έμβρυο με τη βλαπτική επίδραση του καπνού. Τώρα, αν η μητέρα που θηλάζει, καπνίζει, θα πρέπει να γνωρίζει ότι επιβάλλεται να έχει περάσει τουλάχιστον μισή ώρα μετά το τελευταίο κάπνισμά της, για να μην υπάρχει νικοτίνη στο γάλα της.

Η ενημέρωση για το κάπνισμα και ο ρόλος της μαιάς

Πολυποίκιλος και πολύπλευρος μπορεί και πρέπει να είναι ο ρόλος μας, σε μια εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος.

Στα δημόσια και ιδιωτικά Μαιευτήρια, αλλά και σε δημόσια και ιδιωτικά Νοσοκομεία και Κλινικές μπορούν να γίνονται οργανωμένες διαλέξεις με ελεύθερη είσοδο ασθενών και επισκεπτών και να ακολουθούν ελεύθερες συζητήσεις με το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των παραπάνω ιδρυμάτων. Οι μαιές, που είτε εργάζονται σ' αυτούς τους χώρους είτε τους επισκέπτονται για ενημέρωση με τη χρήση διαφανειών, μπορούν να καλούν και κάποιους ειδικούς επιστήμονες για

επιπλέον πληροφόρηση, ή να παρουσιάζουν τις προσωπικές μαρτυρίες απλών ανθρώπων που έκοψαν το κάπνισμα, οι οποίοι να εξηγούν πώς τα κατάφεραν.

Είναι καλό και πολύ χρήσιμο το να μπορέσουμε να κινητοποιηθούμε για την εύρεση χορηγών με σκοπό τη δημιουργία μιάς βιντεοκασέτας, όπου με απλό τρόπο θα περιγράφονται οι βλαπτικές συνέπειες του καπνίσματος για τα παιδιά, τους έφηβους, τους ενήλικες και προπάντων για τις έγκυες και τις θηλάζουσες μητέρες. Η προβολή αυτής της βιντεοκασέτας μπορεί να γίνεται στα Δημοτικά Σχολεία, στα Γυμνάσια, Λύκεια, Τ.Ε.Ι., Α.Ε.Ι. Κατόπιν θα ακολουθεί συζήτηση.

Η εκδήλωση αυτή μπορεί να γίνεται, επίσης, σε Κέντρα Υγείας, σε Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού, σε φυλακές, αναμορφωτήρια, εργοστάσια, διάφορες δημόσιες υπηρεσίες κ.α.

Ως μαιές, επίσης, θα μπορούσαμε με τη συνεργασία του Τύπου, της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου, να ενημερώνουμε με απλά λόγια τον κόσμο για τις παρενέργειες που έχει το κάπνισμα σ' όλες τις ηλικίες, αλλά και τους τρόπους απεξάρτησης. Παρόμοιες εκδηλώσεις καλό θα ήταν να γίνονται και για την αντιμετώπιση της μάστιγας των ναρκωτικών. Έτσι, ώστε να συνειδητοποιήσουν όλοι ότι οι μαιές ενδιαφέρονται όχι μόνο για υγιή παιδιά, που θα γεννηθούν, αλλά για μια καλύτερη κοινωνία, μέσα στην οποία αυτά θα ζήσουν και θα ενηλικιωθούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Εγκυκλοπαίδεια "Υγεία"**: Εκδόσεις "Δομική", Τόμος 1ος, 1989.
2. **Μαιευτική - Γυναικολογία**: Β' Κύκλος, Τομέας Υγείας και Πρόνοιας, Τ.Ε.Ε., 1999.
3. **Συκάκη-Δούκα Α.:** Ο τοκετός είναι αγάπη. Νέα έκδοση, Αθήνα.
4. **Lumley J., Astbury J.:** Advice in pregnancy, 1982.

Σιδηροπενική αναιμία

Ειρήνη Ζαγοριανού, Μαία.

Η σιδηροπενική αναιμία αποτελεί τη συχνότερη μορφή αναιμίας κατά την κύηση και αφορά το 70-80% των γυναικών, που δεν λαμβάνουν συμπληρωματικά σίδηρο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Οι γυναίκες της αναπαραγωγικής ηλικίας έχουν οριακά αποθέματα σιδήρου και πιθανόν να αναπτύξουν μέτριου βαθμού έλλειψη σιδήρου κατά την κύηση.

Οι απαιτήσεις του σιδήρου κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης είναι αυξημένες. Ενώ το μεγαλύτερο μέρος (περίπου 400 mg) χρησιμοποιείται για την αύξηση της μάζας των ερυθροκυττάρων της μητέρας, χρειάζεται σίδηρος, επίσης, για το αναπτυσσόμενο έμβρυο και τον πλακούντα (περίπου 360 mg). Επιπρόσθετα, καθημερινά υπάρχει υποχρεωτική απώλεια σιδήρου από τα ούρα, τα κόπρανα και το δέρμα, ενώ κάποια ποσότητα χάνεται με την αιμορραγία κατά τον τοκετό. Εάν στις παραπάνω ποσότητες προστεθούν και οι ανάγκες της γαλουχίας (1 mg/ημέρα), κάθε κύηση έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια 1.000 mg σιδήρου κατά μέσο όρο από τη μητέρα. Δεδομένου ότι απαιτούνται δύο περίπου χρόνια για την αποκατάσταση των αποθεμάτων σιδήρου μετά από μια κύηση, επανειλημμένες εγκυμοσύνες αυξάνουν την πιθανότητα ανάπτυξης ένδειας σιδήρου.

Η απορρόφηση του σιδήρου από το έντερο της εγκύου αυξάνεται κατά την κύηση, αλλά εάν αυτή είναι σιδηροπενική από την αρχή της εγκυμοσύνης και δεν λαμβάνει συμπληρωματικά σίδηρο,

ο αντιρροπιστικός αυτός μηχανισμός δεν μπορεί να καλύψει τις αυξημένες απαιτήσεις. Ωστόσο, ακόμη και σε ένδεια σιδήρου της εγκύου, το νεογέννητο θα παρουσιάσει εύκολα έλλειψη σιδήρου κατά τη γέννηση, επειδή ο σίδηρος μεταφέρεται ενεργητικά στο έμβρυο δια του πλακούντα.

Δεδομένου ότι οι συνολικές ανάγκες σιδήρου κατά την κύηση υπερβαίνουν τα αποθέματα αυτού, ο σίδηρος του σιτηρεσίου (της ημερήσιας διατροφής) πολλών γυναικών είναι ανεπαρκής για να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες της κύησης, με αποτέλεσμα την εξάντληση των αποθεμάτων του. Έτσι, μερικοί συγγραφείς πιστεύουν ότι αυτό θα πρέπει να προλαμβάνεται με την προφυλακτική λήψη σιδήρου από όλες τις εγκύους, ιδιαίτερα όταν αυτές αναφέρουν προϋπάρχουσα σιδηροπενική αναιμία, πολλαπλές κυήσεις ή κακή διατροφή.

Διαφορετική είναι η άποψη αυτών που υποστηρίζουν ότι η συμπληρωματική χορήγηση σιδήρου, θα πρέπει να αφορά τις γυναίκες στις οποίες η τιμή της φερριτίνης ορού είναι μικρότερη των 50 μg/L κατά την πρώτη φάση της εγκυμοσύνης. Γυναίκες με φερριτίνη ορού μεγαλύτερη των 80 μg/L, είναι εξαιρετικά απίθανο να χρειαστούν συμπληρωματική λήψη σιδήρου. Με τα κριτήρια αυτά πιστεύεται ότι αποφεύγεται η άστοχη προφυλακτική θεραπεία με σίδηρο, ιδιαίτερα σε εγκύους που έχουν καλή διατροφή.

Η επικρατούσα σήμερα άποψη αναφο-

ρικά με τη συμπληρωματική χορήγηση σιδήρου, αποτελεί μια ενδιάμεση πρόταση και συνιστά τη χορήγησή του σ' όλες τις εγκύους από τα μέσα του δεύτερου τριμήνου (16η εβδομάδα) ή το αργότερο την αρχή του τρίτου. Η τακτική αυτή θεωρείται ασφαλής, πρακτική και μακροπρόθεσμα οικονομική, από την άποψη ότι ελαττώνει το κόστος της εργαστηριακής διερεύνησης, νοσηλείας και θεραπευτικής αντιμετώπισης της ήδη εγκατεστημένης σιδηροπενικής αναιμίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Καλτσόγια-Τασιοπούλου Α., Λουτράδη-Αναγνώστου Α., Ρόμπος Ι. κ.ά.: Μεταβολές των αιματολογικών και βιοχημικών παραμέτρων στην κύηση. Ιατρική, 1983, 43:40.
2. Τσατάλας Κ.: Παθήσεις του αίματος στην κύηση. Μαμόπουλος Μ., Φαρμάκης Γ.: Έκδοση "Εμβρυομητρική ιατρική", University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1996, σ. 311.

Ποίηση

Μάνα, το σπλάχνο σου!

Απ' τα σπλάχνα σου βγαίνει η ζωή
κι απ' την αγκάλη σου ζεστή και ασφαλής
αναβλύζει του μαστού η πηγή.
Ψάχνει το σπλάχνο σου με μιάς και τη βρίσκει·
τώρα δα δίνει το πρώτο φιλί
και παίρνει δώρο μητρικό το γάλα,
αυτό το γιατρικό.

Πόσο ευφραίνεται η καρδούλα του, που από στοργή διψά·
αχόρταγα το βλέπεις να ρουφά, να τραβά,
κι εσύ, Μάνα, το κοιτάς ευλαβικά.
Το λικνίζεις στην αιώρα της αγκάλης σου
κι αυτό χορτάτο, μεστό κι ήρεμο τείνει ν' αποκοιμηθεί
με τη ρώγα σου στο στόμα του
και το χεράκι του το στήθος να κρατεί.

Τον πόθο σου, Μάνα στοργική,
τον πόθο σου νά 'ναι γερό,
τώρα θαρρείς πως τον εβγάζεις κι ησυχάζεις.
Το στοματάκι του μωρού σου, που τώρα σε τραβάει,
ξέρεις εσύ, ότι σ' ολάκερη ζωή
για σένα, για σένα Μητέρα θα μιλάει
και μέσα από σένα όλο τον κόσμο θ' αγαπάει!

Μαρία Μπουρουτζόγλου, Σπουδάστρια Ζ' Εξαμήνου του Τμήματος Μαιευτικής Θεσ/νίκης.

Η θέση της γιαγιάς στη σύγχρονη οικογένεια

Μαρία Λιουλιά-Τσιτσιλώνη, Πτυχιούχος Διδάσκουσα Μαία του Kingston College του Λονδίνου.

Στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Μαιών-Μαιευτών, στις 18/2/1998, άκουσα την Πρόεδρο κ. Ελένη Σαμαριτάκη να λέει: *“Μας τιμά σήμερα και η παρουσία μιας ευτυχημένης γιαγιάς”*. Και τότε, βλέπω τα μάτια όλων να στρέφονται προς εμένα. Χαμογελώντας τη στιγμή εκείνη, το δέχτηκα με πολύ χιούμορ. Ξαφνικά συνειδητοποίησα την ηλικία μου. Ήταν ένα πρώτο μήνυμα, γιατί τα γηρατεία δεν τα αισθάνεται κανείς πάντοτε να έρχονται. Η έλευσή τους γίνεται αργά, αλλά πάντα υπάρχουν οι τριγύρω μας, που το βεβαιώνουν. *“Γήρας προσδέχου”* (να αναμένεις ευχαρίστως το γήρας), λέει ο Ισοκράτης.

Σπάνια προβλέπουμε ή προετοιμαζόμαστε για την περίοδο αυτής της ηλικίας. Δύσκολο να παραδεχτούμε ότι γεράσαμε. Αλίμονο, όμως. Ό,τι προσπαθούμε να αγνοήσουμε στον καθρέφτη για τους εαυτούς μας, αρχίζουμε να το βλέπουμε στους γύρω μας, στους φίλους, στους γονείς, ακόμη και στα παιδιά μας. Συνήθως, το γήρας του ανθρώπου αρχίζει βιολογικά από τα 60 χρόνια της ηλικίας του, αλλά, ψυχολογικά, μπορεί να εμφανιστεί και νωρίτερα. *“Υπάρχουν γέροντες των 20 ετών και νέοι των 70”!* Οι βιολόγοι βεβαιώνουν ότι η

σωματική φθορά αρχίζει βαθμιαία με τη γήρανση των κυττάρων, από τα 25 χρόνια. Η ηλικία της ζωής του ατόμου εξαρτάται από την ιδιοσυγκρασία του, την κληρονομικότητά του, τον τρόπο διαβίωσής του κ.ά. Οι γυναίκες γηράσκουν γρηγορότερα, αλλά ζουν περισσότερα χρόνια. *“Τον άνθρωπο γηράσκουν οι πόνοι και όχι οι χρόνοι”*, λέει μια παροιμία. *“Το να ξέρεις να γερνάς, είναι η μεγαλύτερη σοφία”*, λέει μια άλλη.

Ναι! Είμαι γιαγιά και είμαι πολύ υπερήφανη. Είμαι γιαγιά για ν' αγαπώ. Η αγάπη αυτή *“ου ζητεί τα εαυτής”*, όπως γράφει ο Απόστολος Παύλος στην Α΄ προς Κορινθίους επιστολή του. Αυτό το θείο δώρο θέλω να το κρατήσω, όσα χρόνια μου υπολείπονται να ζήσω. Θέλω να το κρατήσω, γιατί μου δίνει τη χαρά, μου δίνει την ευτυχία, τη γαλήνη και την ηρεμία.

Ο λόγος της ύπαρξης της γυναίκας είναι η αγάπη, η αγάπη με κεφαλαίο Α. Γι' αυτό είναι πλασμένη η ψυχή και το σώμα της, για να δίνει πάντα κάτι στους άλλους. Όμως, την εκπλήρωση της αποστολής της τη βρίσκει στη μητρότητα. Είναι η δική της, ξεχωριστή αποστολή. Αυτή την αποστολή κανείς δεν της την αρνεΐται, ενώ άλλα προσόντα της μπορεί να της τα αμφισβητούν. Αποστολή

σιωπηλή αλλά ουσιαστική. Καμιά άλλη γυναικεία εργασία δεν μπορεί να είναι ανώτερη απ' αυτή. Η μητρότητα είναι συμμετοχή στο έργο του Δημιουργού. Η δημιουργία είναι η εντονότερη έκφραση της ανθρώπινης ύπαρξης. Δεν υπάρχει άνθρωπος, όσο ασήμαντος και αν είναι, που να μην εκφράζεται με μια δημιουργία. Την πρώτη θέση κρατάει, αναμφισβήτητα, αυτός που δίνει ζωή σε ζωντανές υπάρξεις.

"Γιαγιά": λέξη μαγική για τα μικρά παιδιά. Πρόσωπο που στέλνει μηνύματα αγάπης και χαράς στις παιδικές ψυχές, πρόσωπο που κουβαλάει εμπειρίες χρόνων, καλές ή κακές, δεν έχει σημασία, πάνω απ' όλα, όμως, ζωντανές εμπειρίες, που της έχουν σημαδέψει τη ζωή και το χαρακτήρα. Κι αυτές τις εμπειρίες θέλει να μεταφέρει στα εγγόνια της. Εμπειρίες καλές, για να σηματοδοτήσουν τη ζωή τους και κακές, για να μπορέσουν ν' αποφύγουν τις κακοτοπιές.

Σήμερα, όσο και αν ψάξουμε, δεν θα βρούμε την παραδοσιακή γιαγιά. Δεν υπάρχει *"η γιαγιά μας η καλή, που έχει κόττες στην αυλή... κι όλο ράβει και μπαλώνει του παππού το παντελόνι"*, όπως λέει το παιδικό τραγουδάκι. Οι *"γιαγιάδες του σήμερα"* χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τις γιαγιάδες, που λένε και εννοούν ότι *"του παιδιού μου το παιδί, είναι δυο φορές παιδί μου"*. Αυτές οι γιαγιάδες βοηθούν στο μεγάλωμα των εγγονιών και τους δίνουν περισσότερη τρυφερότητα και

αγάπη, απ' ό,τι έδωσαν στα δικά τους παιδιά.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τις γιαγιάδες, που λένε στα παιδιά τους να τα μεγαλώσουν μόνοι τους, όπως έκαναν και εκείνες.

Η τρίτη κατηγορία είναι αυτές που αποφεύγουν να λένε ότι έγιναν γιαγιάδες, επειδή πιστεύουν ότι θα θεωρηθούν ξεφλημένες, πλέον, ως γυναίκες. Είναι οι κοσμικές και αδιάφορες γιαγιάδες, που ντρέπονται ν' ακούν στο όνομα *"γιαγιά"*.

Οι δύο τελευταίες κατηγορίες δεν έχουν φαίνεται αντιληφθεί πόσο πολύτιμη είναι η διατήρηση μιας τρυφερής σχέσης με τα παιδιά και τα εγγόνια τους.

Αποστολή της γιαγιάς είναι μάλλον να δίνει παρά να παίρνει. Όμως, χρειάζεται πολλή προσοχή, για να γίνεται σωστά αυτή η προσφορά. Πρέπει να αποφεύγει τις παγίδες της υπερβολικής αγάπης, ώστε το θείο δώρο του “ειδείν τέκνα τέκνων” να είναι μια πραγματική προσφορά μέσα στην οικογένεια, που να εξασφαλίζει και τη δική της ολοκλήρωση.

Μέσα στις μεγάλες αξίες συμπεριλαμβάνεται και η οικογένεια. Καλύτερες οικογένειες, καλύτερες κοινωνίες, καλύτερη ανθρωπότητα. Τα τελευταία χρόνια η οικογένεια περνά κρίση με αντίκτυπο σ’ όλη την κοινωνία. Μερικά από τα προβλήματά της είναι: αποδυνάμωση αξιών, περιφρόνηση γονέων, διάλυση γάμου, εγκατάλειψη παιδιών, άρνηση τεκνογονίας κ.ά. Δεν υπάρχει, πλέον, η πολυμελής οικογένεια με τους παπ-

πούδες, τις γιαγιάδες, τις θείες κλπ., αλλά η πυρηνική οικογένεια με τον πατέρα, τη μητέρα, 1-2 παιδιά και την οικιακή βοηθό. Οι παππούδες στα γηροκομεία, τα παιδιά στο σταθμό...

Στη χώρα μας η παραδοσιακή οικογένεια, που φροντίζει όχι μόνο τα παιδιά αλλά περιθάλπει και τους γέροντες, αποτελεί μόνο το 23%, ενώ η ολιγομελής οικογένεια το 77%.

Σε ερώτηση που έκαναν σε ηλικιωμένους γονείς, εάν θα ήθελαν να συγκατοικούν με τα παιδιά τους, το 73% απάντησε “Ναι”. Όταν ρωτήθηκαν τα παιδιά εάν θα ήθελαν να συγκατοικούν με τους γονείς, το 58% απάντησε ότι θα ήθελε και τους δύο γονείς και περισσότερο από το 80% απάντησε θετικά για τον ένα επιζώντα γονέα.

Η οικογένεια δεν είναι μόνο το σπιτικό. Είναι, ακόμη, οι γονείς που αγαπήσαμε, όπως τώρα αγαπάμε τα παιδιά μας. Είναι οι πρόγονοί μας, που μας έχουν μεταδώσει τις συνήθειές τους, το παράδειγμά τους, τη σταθερή βάση της αρετής τους και που έχουν επηρεάσει και το χαρακτήρα μας. Η οικογένεια είναι το μεγάλο εργαστήριο και η καλύτερη πηγή όλων των αρετών, είναι το θερμοκήπιο στοργής και αγάπης. Από πολύ παλιά η οικογένεια αποτέλεσε το θεμέλιο λίθο για την πρόοδο κάθε κοινωνίας. Οι περισσότεροι λαοί αναγνώρισαν την προσφορά της, σέβονταν αυτόν το θεσμό και τον θεωρούσαν ιερό.

Το 1994 είχε ανακηρυχθεί από τον Ο.Η.Ε. “Έτος οικογένειας”, προκειμένου να προστατευθούν οι νέες μορφές

οικογένειας, που έχουν προκύψει. Κατά τη διάρκεια του έτους αυτού έγιναν πολλές έρευνες και μελέτες από κοινωνιολόγους, ψυχολόγους και παιδαγωγούς. Όλοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η οικογένεια είναι ο κατεξοχήν χώρος υποδοχής, ανάπτυξης και καλλιέργειας του ανθρώπου και πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αναλαμβάνει υπεύθυνα τα ηνία στην αγωγή των παιδιών της.

Τί πρέπει, λοιπόν, να γίνει, για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός; Πρέπει να αναζητηθεί η παράδοση, όχι ως πισωγύρισμα, αλλά ως πείρα αιώνων. Επιστροφή στην παραδοσιακή οικογένεια. Βέβαια, υπάρχουν μεταβολές. Ποτέ μια κοινωνία δεν είναι στατική. Υπάρχουν αλλαγές και νέες πορείες, αλλά υπάρχει και η αιώνια αλήθεια και η αλήθεια αυτή βρίσκεται μέσα στην Αγία Γραφή. Στην Παλαιά Διαθήκη ο Θεός μας λέει: *“Αυξάνεσθε και πληθύνεσθε”*. Στην Καινή Διαθήκη ο Χριστός ευλόγησε το γάμο στην Κανά και σε πολλές παραβολές διακρίνεται η μέριμνα για τα παιδιά και την οικογένεια. Κατά την ακολουθία του ιερού μυστηρίου του γάμου, ο ιερέας διαμέσου του Αγίου Ευαγγελίου παρακαλεί το Θεό και εύχεται για τους νεογυμνούς: *“Δος αυτής καρπόν κοιλίας, καλλιτεκνίαν, ομόνοιαν ψυχών και σωμάτων”* και αλλού: *“αξίωσον αυτούς ιδείν τέκνα τέκνων”*.

Πρώτος και βασικός σκοπός του γάμου είναι η αλληλοσυμπλήρωση, η ολοκλήρωση της προσωπικότητας, που επιτυγχάνεται με την αμοιβαία ισόβια αγά-

πη. Να βλέπει δηλ. ο ένας τον άλλο ως το μοναδικό πρόσωπο της ζωής του και να μην τον ελκύει τόσο η ομορφιά του σώματος, αλλά, προπάντων, η ομορφιά της ψυχής. Εάν υπάρχουν ισχυρογνωμοσύνες, εγωισμοί και ατομισμοί, τότε, μοιραία, διασαλεύεται η ιερότητα του γάμου και η αρμονική συμβίωση της οικογένειας. Η αγάπη και ο αλληλοσεβασμός αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία μέσα στην οικογένεια. Τυχερό το παιδί που μεγαλώνει με τη στοργή μιας μητέρας και ενός πατέρα, που αγαπιούνται και εργάζονται –ο καθένας με τον τρόπο του– για χάρη του παιδιού τους, ώστε να μπορεί και εκείνο εξίσου να τους αγαπά. Τα παιδιά έχουν ανάγκη από πρότυπα αρτιότητας και πνευματικής ομορφιάς, για να διαπλάσουν σωστά την προσωπικότητά τους. *“Δεν υπάρχει πιο ευχάριστος τόπος από την οικογενειακή εστία”*, αναφέρει ο Κικέρων.

Ποιός είναι, όμως, ο ρόλος της γιαγιάς μέσα στην κοινωνία και κυρίως μέσα στην οικογένεια; Σήμερα που οι μητέρες πλέον εργάζονται, ο ρόλος των γιαγιάδων έχει αλλάξει κατά πολύ, όπως παράλληλα άλλαξε και ο ρόλος των παππούδων. Παλαιότερα ο ρόλος τους περιοριζόταν σε μια παρουσία μέσα στο σπίτι και η προσφορά τους σε μια μικρή βοήθεια στα του σπιτιού – αν μπορούσαν– καθώς και σε μια συντροφιά με τα εγγόνια. Σήμερα, οι γιαγιάδες που πραγματικά θέλουν να βοηθήσουν, ανασκουμπώνονται και προσφέρουν όλες τις δυνάμεις που διαθέ-

του στα παιδιά και τα εγγόνια τους. Οι εργαζόμενες μητέρες αφήνουν τα παιδιά στα στοργικά χέρια της γιαγιάς και εκείνες φεύγουν από το σπίτι, απερίσπαστες, για να ασχοληθούν με την εργασία τους. Στο πρόσωπο της γιαγιάς τα εγγόνια νιώθουν σιγουριά και ασφάλεια, που τόσο έχουν ανάγκη. Η γιαγιά καταλαβαίνει τις ανάγκες τους, γιατί και η ίδια είναι μητέρα.

*“Μάνα δυο φορές. Διπλή λαχτάρα.
Κάνε, Θεέ μου, να σταθώ σωστά.
Σωστά να δώσω ό,τι μου έδωσες Εσύ.
Φως από το φως Σου.
Αγάπη περισσή.”*

Ειρήνη Γαβαλά-Γρύλλη
(Χαμόγελο στη θύελλα)

Ο ρόλος της γιαγιάς είναι βοηθητικός. Γι' αυτό το λόγο, πρέπει να σκέφτεται ψύχραιμα ότι έγινε γιαγιά και να μην προσπαθεί ν' αντικαταστήσει τη μητέρα. Τα εγγόνια πρέπει να αγαπούν πρώτα απ' όλα τους γονείς τους και σ' αυτό οφείλει να βοηθάει και η γιαγιά. Η βοήθεια πρέπει να προσφέρεται χωρίς υπερβολές, συμβουλές, κριτικές ή γκρίνιες. Έτσι, θα βοηθήσει περισσότερο, διατηρώντας πάντα την αξιοπρέπεια και το κύρος της. Η προσφορά της αυτή είναι πολύτιμη, όταν γίνεται κάτω από ορισμένες συνθήκες και μέσα σε ορισμένα όρια, για το δικό της το καλό και της οικογένειας γενικότερα.

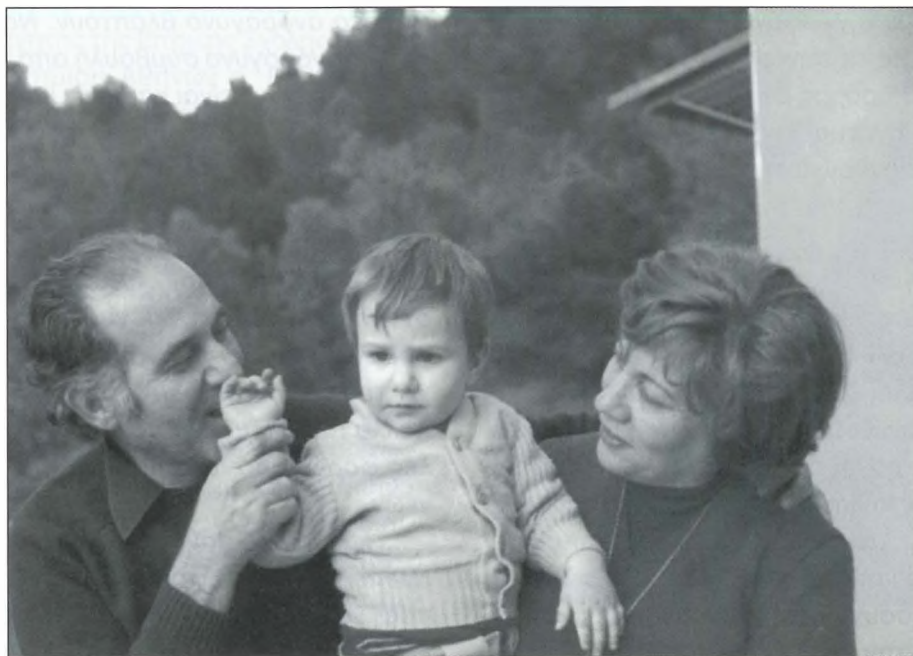
Για να υπάρξουν σωστές σχέσεις ανάμεσα στους γονείς και τις γιαγιάδες,

εκτός από την αγάπη, που πρέπει να δίνεται απλόχερα, χρειάζεται προσοχή και μεγάλη διακριτικότητα, για να μην δημιουργούνται τριβές. Πρέπει, λοιπόν, όλοι μαζί, γονείς και προγονείς, να προσπαθήσουμε να βοηθήσουμε τις καινούργιες γενιές, που τώρα ανοίγουν τα φτερά τους στη ζωή, να βρουν το σωστό δρόμο, ν' αποκτήσουν πίστη και ιδανικά, ώστε να μπορέσουν να οικοδομήσουν ένα καλύτερο αύριο, όπου θα κυριαρχεί η αγάπη, η ανθρωπιά, η ευαισθησία και η πίστη στις χριστιανικές αξίες.

Αφιερώνοντας χρόνο στα εγγόνια της για να τα γνωρίσει, να τ' ακούσει, να τους πει ιστορίες, ν' απαντήσει στις ερωτήσεις τους, να τ' αγκαλιάσει και να την αγκαλιάσουν, προσφέρει ίσως την καλύτερη και την πιο πολύτιμη συμπαράσταση. Είναι ο καλύτερος τρόπος για να μειωθεί η ανασφάλειά τους, ν' αυξηθεί η εμπιστοσύνη τους και να νιώσουν μαζί της σιγουριά. Έχουν τόσο ανάγκη να ζήσουν μια ισορροπημένη παιδική ηλικία, μέσα στην οικογενειακή θαλπωρή.

Η καρδιά του παππού και της γιαγιάς είναι μια μεγάλη αγκαλιά, που τους αγκαλιάζει όλους, μικρούς και μεγάλους, γιούς και θυγατέρες, γαμπρούς και νύφες και μέσα σ' αυτήν την ενότητα συμβιώνουν όλοι αρμονικά.

Η γιαγιά είναι η μητέρα, που έκανε το χρέος της απέναντι στα παιδιά της και που δίνει την ψυχή της για τα εγγόνια της. Είναι έτοιμη να δώσει ένα κομμάτι από τον εαυτό της για όλους, δοσμένη

“ψυχή τε και σώματι” στην οικογένειά της. Κουράζεται, για να ξεκουράσει τους άλλους. Τα εγγόνια της είναι η δικαίωση των κόπων της ζωής της. “Η αληθινή ευτυχία έγκειται όχι σ’ εκείνο που παίρνουμε, αλλά σ’ αυτό που έχουμε την ευτυχία να δώσουμε”.

Η γιαγιά και ο παππούς δεν σταματούν ποτέ να στέκουν πλάι στα παιδιά και τα εγγόνια, με αγάπη, κατανόηση, βοήθεια –υλική και ηθική– και με αδιάκοπη προσευχή. Δεν πρέπει να είναι αυταρχικοί. Πρέπει να δίνουν όσο το δυνατό λιγότερες συμβουλές, πάντα, όμως, να βρίσκονται σε επιφυλακή, για να καταλάβουν εκείνο που θα εξυπηρετήσει ή θα δώσει χαρά στα παιδιά και τα εγγόνια.

“Όσο κάποιος κάνει αποδεκτή την ηλικία του, θα αλλάξει και τη σχέση του προς τους νεότερους. Παύει να κάνει τον παντοδύναμο και παντογνώστη. Δεν είναι απόλυτα κριτικός. Γίνεται γλυκός και μαλακός, προς εκείνους που νομίζει ότι τον απορρίπτουν. Αναγνωρίζει την ύπαρξή τους, μαθαίνει να τους αγαπά και προσπαθεί να τους βοηθήσει.”

Τα παιδιά μεγαλώνοντας έχουν ανάγκη από πρότυπα συμπεριφοράς, από ολοκληρωμένα πρότυπα ζωής. “Δεν διδάσκουμε εκείνο που θέλουμε. Δεν διδάσκουμε εκείνο που ξέρουμε. Διδάσκουμε εκείνο που είμαστε.”

Η παρουσία της γιαγιάς είναι πολύτιμη. Διδάσκει με το καλό παράδειγμά

της, με την εμφάνισή της, με το βλέμμα της, με τη συνομιλία αλλά και τη σιωπή. Ο δρόμος της ανατροφής των παιδιών είναι μακρύς και δύσκολος. Χρειάζεται ανθρώπινη παρουσία και συμπάρταση για τη δημιουργία σωστών ανθρώπων.

Η γιαγιά τα δίνει όλα πιστεύοντας – πολλές φορές – ότι με το να εξυπηρετεί τους άλλους τόσο πολύ και τόσο καλά, οι άλλοι θα την αγαπήσουν και θα της αφοσιωθούν αιώνια. Η τραγωδία εδώ είναι ότι οι άλλοι δεν την αγαπούν γι' αυτό το λόγο. Αν μάλιστα νιώσουν δέσμιοι των υπερβολικών εξυπηρετήσεων και φροντίδων της, μπορεί να τη μισήσουν, γιατί νιώθουν να πνίγονται από την “άρρωστη” αυτή εκδήλωση της αγάπης.

Όλοι μας έχουμε ανάγκη από τον εαυτό μας και τους άλλους. Το ερώτημα είναι πώς θα δημιουργήσουμε ένα τρόπο ζωής, που να συμπεριλαμβάνει την εξυπηρέτηση των άλλων, χωρίς να βάλουμε σε δεύτερη μοίρα τον εαυτό μας και να γινόμαστε δουλοπρεπείς. Για να υπάρχει εξυπηρέτηση χωρίς δουλοπρέπεια, πρέπει η κάθε γιαγιά να αναπτύξει τα δικά της ενδιαφέροντα και να φέρει στην επιφάνεια τις δικές της ικανότητες και επιθυμίες.

Στις 15 Νοεμβρίου 1992, σε τηλεοπτική εκπομπή της ΕΤ1 “**Αρχονταρίκι**” με θέμα την “Οικογένεια”, ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Καλλίνικος μεταξύ των άλλων είπε:

“...Οι άκαιρες επεμβάσεις και άκαιρες αγάπες του πατέρα και της μάνας

στο νέο ανδρόγυνο βλάπτουν. Να ζητάει το ανδρόγυνο συμβουλή από τους γεροντότερους είναι καθήκον και υποχρέωση· αλλά να δίνουν οι γεροντότεροι συμβουλή χωρίς να τους έχει ζητηθεί, το νομίζω άκρως επικίνδυνο.

...Η θέση του πατέρα και της μάνας είναι κάπου πλησίον, αλλά όχι μέσα στο σπίτι. Το νέο ανδρόγυνο, σαν νέο που είναι, πρέπει να αναπτυχθεί μοναχό του, χωρίς παρεμβάσεις. Τα πιο πολλά προβλήματα προέρχονται πολλές φορές από παρεμβάσεις των γονέων.

...Η μάνα που πάντρεψε το παιδί της πρέπει να έχει σωφροσύνη, να τ' αγαπάει, να το βοηθάει όταν ζητάει τη βοήθειά της και να κοιτάει να είναι λιγάκι στην άκρη. Θέλει, λοιπόν, πάρα πολλή διακριτικότητα και κάποιο πνεύμα θυσίας. Αυτό δεν σημαίνει παραγκωνισμό και περιφρόνηση των γερόντων. Θέλει χριστιανική αντιμετώπιση. Χωρίς λεπτότητα και πνεύμα θυσίας, το ανδρόγυνο δεν θα μπορέσει να προχωρήσει μονιασμένο.

...Οι παρεμβάσεις και οι συμβουλές, έστω και αν είναι από αγάπη, κάποτε δημιουργούν προβλήματα. Να το προσέξουν πάρα πολύ αυτό οι γονείς. Όπως το νέο ανδρόγυνο έχει την αξίωση να ζει μοναχό του, χωρίς τις παρεμβάσεις του παππού και της γιαγιάς, έτσι ας στηριχτεί και στις δυνάμεις του. Ας επωμισθεί τις ευθύνες του, ας αναλάβει τις υποχρεώσεις του και ας μην γίνεται πάρα πολύ φόρτωμα”...

Στην εφημερίδα “**Το Βήμα της Κυρια-**

κής”, της 15ης Φεβρουαρίου 1998, ο Καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Βορίδης, σε άρθρο του με τίτλο “Η χαρά της ζωής διαρκεί πολλά χρόνια”, αναφέρει σχετικά για την τρίτη ηλικία:

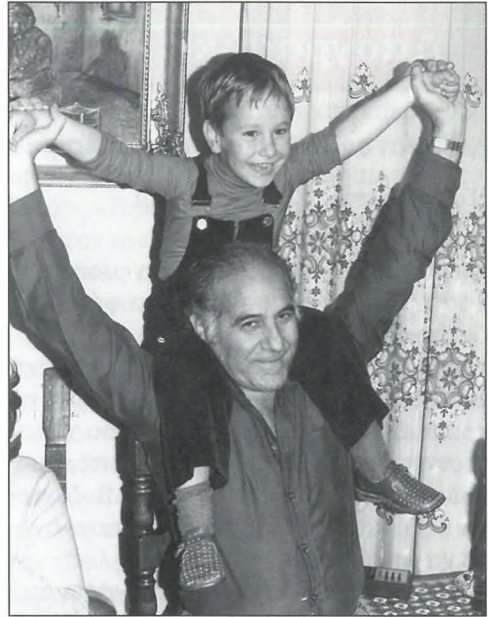
“Σειρά σφυγμομετρήσεων φέρνει στην επιφάνεια άλλα συμπεράσματα, δηλαδή την ύπαρξη αλληλεγγύης και συμπάθειας μεταξύ των γενεών.

...Περαιτέρω ευρέθη στις Η.Π.Α. ότι οι ηλικιωμένοι όχι μόνο δεν είναι εγωκεντρικοί γέροντες, αλλά αντιθέτως, αρωγοί της οικογένειας και της κοινότητας. Ακριβέστερα, για ένα που λαμβάνουν, αντιπροσφέρουν πέντε. Κατά τη μελέτη αυτή, μόνο η φροντίδα των πάππων προς τα εγγόνια αποτιμάται στο αξιόλογο ποσό των 25 δισεκατομμυρίων δολαρίων”...

Μια προσφορά του παππού και της γιαγιάς, ανιδιοτελής, σταθερή και ακούραστη, προσφορά υλική και ηθική με στόχο τη δημιουργία σωστών ανθρώπων.

Ποιός δεν εκτιμά την πνευματική βοήθεια, που πρόσφεραν άνθρωποι της δοκιμασμένης τρίτης ηλικίας στους νέους; Πόσες μανάδες δεν έδωσαν μια ολόκληρη ζωή, για να ολοκληρώσουν την αγωγή και την προκοπή των παιδιών τους και των εγγονών τους, χωρίς πολλές φορές να τους αναγνωρισθεί τίποτε;

Πόσοι μεγάλοι και τρανοί δεν αναφέρουν με συγκίνηση: *“Η μακαρίτισσα γιαγιά μου δεν ήξερε πολλά, αλλά με έμαθε να αγαπώ το Θεό, τους ανθρώπους και την αλήθεια”.*

Ο Μέγας Βασίλειος στον οποίο αναφέρεται η φράση: *“Γήρως βακτηρία εδείχθης, Βασίλειε”*, έλεγε ότι τη μεγάλη χριστιανική του πίστη και αγάπη την είχε δυναμώσει και η γιαγιά του η Μακρίνα. (Όπως ξέρουμε όλοι, ανάμεσα στα ιδρύματα της Βασιλειάδος του υπήρχε και Γηροκομείο).

Πλούσια σε πείρα η γεροντική ηλικία, έχει να προσφέρει πολλά. Τόσο μέσα στην ίδια την οικογένεια, που έχει δημιουργήσει ως “παππούς” και “γιαγιά”, όσο και μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

“Αν δεν έχεις γέρο, αγόρασε”, λέει μια παροιμία.

“Ευτυχής εκείνος που έχει γέροντα σύμβουλο και συμπαραστάτη της ζωής του. Δεν πρόκειται να αστοχήσει ποτέ”, λέει μια άλλη.

Λογογραφικό Λεξικό της Ελληνίδας Μαρής

Δρ Χρίστος Θ. Οικονομόπουλος, Παιδοχειρουργός.

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

τριτιάτικο, το, η αποχή της εγκύου κάθε Τρίτη από την εργασία, για το φόβο της δυστοκίας.

τρίχα, η, η αποφρακτική συμφορητική μαστίτιδα της λεχώνας. Για να φύγουν τα τριχοειδή βύσματα του πηγμένου γάλακτος από τους γαλακτοφόρους πόρους, η μαμή χτένιζε τους μαστούς με βυζόχτενα και έβαζε το βρέφος να θηλάσει ανά τριχα (ανάποδα).

τρίχωμα, το, οδυνηρό οίδημα γύρω από τη ράγα του μαστού (μαστίτις-ραγιωδίτις).

τριχώνω, όταν πήξει το γάλα μέσα στο φλογισμένο από μαστίτιδα μαστό μου, ιδίως στις λεχώνες: «Ετριχώθη το βυζί μου».

Τριώδι, το, το Τριώδιο, η αρχή της Μ. Τεσσαρακοστής. Η έγκυος γυναίκα είναι ελεύθερη από νηστεία την περίοδο αυτή.

τρομάρα της μαμής, η, ο υπερβολικός φόβος της μαμής στις επιπλοκές του τοκετού, π.χ. εκλαμψία, αιμορραγία, καταπληξία, όταν χάνεται η επίτοκος ή η λεχώνα, ιδίως σε δυστοκίες.

τροφή της λεχώνας, η, τα διάφορα αραιά υδαρή σκευάσματα για να τονώσουν τη λεχώνα τις πρώτες τρεις ημέρες, π.χ. κρεμμυδόζουμο, κρασοψυχιά, σούπες κλπ.

τροφός, η, αυτή που θηλάζει ξένο βρέφος, η παραμάνη.

τροποπερασάτο, το, το νεογέννητο που περνάει η μαμή την ώρα της γέννας από μεταλλικό στεφάνι, για να ζήσει.

τροποπέρασμα, το, η μαγική πράξη κατά την οποία περνούν γυμνό ένα ασθενικό βρέφος, που πάσχει από θερμοπληξία, μέσα από ένα μεταλλικό στεφάνι ή από

τρύπα σπηλαίου ή δένδρου ή μεγάλου λίθου ή από φεγγίτη της εκκλησίας και γίνεται καλά.

τρυφερούλι, το, το πρόωρο νεογνό.

τσαγκάκι, το, μικρό κουτάκι με χαλίκια, είδος κουδουνίστρας.

τσακώνα, η, η μαμή, επειδή τσακώνει (πιάνει) το παιδί.

τσαλάκωμα, το, η αρρώστια της λεχώνας από επήρεια κακού πνεύματος. Είδος μελαγχολίας, που κάνει τη λεχώνα να αρνείται να μιλήσει. Τσαλακώνω=χάνω την ψυχική διάθεση (για λεχώνα).

τσαλαπάτημα, το, 1) η ασθένεια της λεχώνας και του νεογνού από επήρεια πονηρού πνεύματος, 2) είδος καταπληξίας από επιλόχειο πυρετό ή σοβαρή αιμορραγία κατά τον τοκετό ή τη λοχεία.

τσάπα, η, είδος έμπλαστρου από μαστίχα, λιβάνι και λεύκωμα αυγού επάνω σε ύφασμα. Το φτιάχνει η μαμή για την έγκυο τους τελευταίους μήνες της εγκυμοσύνης και για τη σείρα γυναίκα που έχει αδύνατη μέση, για να συλλάβει παιδί.

τσερεφό, το, το ασθενικό νεογέννητο το οποίο καντηλοβαφτίζει ή αεροβαφτίζει αμέσως η μαμή, για να μην πεθάνει αβάφτιστο.

τσιγκλόπινα, τα, οι πρώτες ωδίνες της γυναίκας πριν τον τοκετό.

τσιλόκωλο, το, το παιδί που πάσχει συνεχώς από διάρροια.

τσιπά, η, η προσωπίδα, η αμνιακή μεμβράνη που καλύπτει το πρόσωπο του εμβρύου.

τσιπουνάκια, τα, τα έξω από το πουκάμι-

σο φορέματα του βρέφους.

τσιρότο, το, έμπλαστρο με οξειδίο του μολύβδου για διάνοιξη δοθιήνων.

τσιόσα, η, το θήλαστρο. Δοχείο πήλινο ή γυάλινο ή από λευκοσίδηρο, που απολήγει σε σχήμα θηλής. Η τίτη των αρχαίων.

τσιούπα, η, η θυγατέρα, η κοπέλα, από το κούπα=γυναικείο αιδόιο.

τσιολήθρα, η, η τσιολητήρα. Χοντρή χειμωνιάτικη κουβέρτα, που μέσα σ' αυτήν τοποθετούσε η μαμή την επίτοκο όταν ήταν πρωτάρα και είχε δυστοκία και την κουνούσε μαζί με τις παραμαμές και το σύζυγο, για να βοηθήσουν τον τοκετό της (να εμπεδωθεί η κεφαλή στην πύελο).

τσόλια του βρέφους, τα, η φασκιά και τα σπάργανα.

τσότρα, η, ξύλινο σκεύος που βάζουν μέσα νερό. Την κενή τσότρα χρησιμοποιεί η μαμή ως εργαλείο. Μετά τη γέννηση του παιδιού η μαμή υποχρεώνει την επίτοκο να φυσάει μέσα σ' αυτήν δυνατά, για να αποκολληθεί το ύστερο (πλακούντας) και να λευτερωθεί η γυναίκα.

τσούβρα, η, τροφή της λεχώνας φτιαγμένη από βρασμένο ρύζι, λάδι και λεμόνι.

τσουκνίδα, η, το φυτό κνίδη. Το αφέψημά της δίνει η μαμή στη λεχώνα επί αιμορραγίας.

τσούπα, η, το θήλυ αβάφτιστο βρέφος και γενικά το νέο κορίτσι.

τσούτσα, η, το ρωγοβύζι, το θήλαστρο.

τσούτσουνο, το, το μικρό παιδί.

τσιμπραγάρα, η, η έγκυος γυναίκα που χωρίστηκε από θάνατο ή άλλη αιτία από το σύζυγό της και παντρεύτηκε άλλον, αν και ήταν έγκυος.

τσύπτος, ο, ο πλακούντας, το ύστερο, το κυττάρι.

τσιωρομάνα, η, η μάμη, η καλημάνα.

τσιλιγή, η, το σύνολο των σπαργάνων με το οποίο περιτυλίγει η μαμή το νεογνό. Τυλιγαδίζω=σπαργανώ.

τσιλιξιάρικο, το, το βρέφος που βρίσκε-

ται στην εποχή της σπαργάνωσης. Λέγεται και τυλιχταρούδι. Τυλιξιά=τα σπάργανα.

τυραννία, η, 1) η ψυχική καταπίεση της μαμής σε δυστοκία: «Γιατί με τυραγνάς, κόρη μου; Βοήθα να γεννήσεις με το καλό!», «Τυραννίστηκα να την ξεγεννήσω. Ερχόταν ανάποδα το παιδί». 2) Το άγχος της μάνας στην ανατροφή κακοπαθημένου στη γέννα παιδιού.

τυρέφτης, ο, το πρώτο γάλα της λεχώνας μετά τον τοκετό, μέχρι την τρίτη ημέρα της λοχείας. Λέγεται και πρωτόγαλα ή κολάστρα ή πυτιά ή μαγιά ή αγαστέρι.

τυφλοβύζα, η, η μάνα που έχει εισολκή των θηλών των μαστών. Επειδή είναι δύσκολος ο θηλασμός, η λεχώνα πιέζει με τον τυφλοχαλκά, μεταλλικό ή ξύλινο κρίκο, τη θηλαία άλω και προβάλλει η θηλή. Έτσι θηλάζει το βρέφος.

τυφλόρωγη, η, η γυναίκα που έχει εισολκή των θηλών των μαστών.

τυχερό, το, το προξενίο.

τύχη, η, η σύμπτωση απρόοπτων γεγονότων, η μοίρα, η ειμαρμένη, το ριζικό, η καλή παντρεία της κόρης.

Υ

υνί, το, το σιδερένιο υνί των αλετριών. Το πατάει η λεχώνα, όταν σηκώνεται την τρίτη ή την ένατη ημέρα από τον τοκετό.

ύνιασμα της λεχώνας, το, το πάτημα επάνω σε υνί από τη λεχώνα, όταν πρωτοσηκωθεί, για να 'νά σιδερένια.

Υπαπαντή, η, η γιορτή της Παναγίας στις 2 Φεβρουαρίου. Είναι απόλυτος αργία για όλες τις μανάδες και τη μαμή, γιατί σαράντισε η Παναγία. Κατά την Ορθόδοξη πίστη η γιορτή της μητέρας γιορτάζεται στις 2 Φεβρουαρίου, της Υπαπαντής. Λέγεται και «Αγία Παπαντή».

υπνοβότανο, το, είδος μαγικής βοτάνης της μαμής, που φέρει λευκούς σπόρους

στα άνθη του. Το χρησιμοποιεί η μαμή στους υστερόπονους της λεχώρας και στην αϋπνία του νεογνού.

υπνόγαλα, το, ο πρώτος νυχτερινός θηλασμός του νεογνού μετά τα πλυσίματα, κατά την τρίτη ημέρα, για να έχει ύπνο το παιδί και γάλα η μητέρα. Η μαμή προστάζει, αναχωρώντας ο κάθε παρευρισκόμενος να αφήσει από μια κλωστή επάνω στη λεχώρα.

ύπνος, ο, 1) η κατάσταση του κοιμωμένου, 2) η μήκων η υπνοφόρος, είδος παπαρούνας, φάρμακο της μαμής.

υπνουλάκια, τα, τα μεσοδιαστήματα του ύπνου μετά από κάθε θηλασμό.

υπομονή, η, το να υπομένει κάποιος, η εγκαρτέρηση. Συνήθως, παραινετική λέξη της μαμής για πρωτάρες στον τοκετό: «Κάμε, κόρη μου, υπομονή! Εμείς, τάχα, δεν γεννήσαμε;» ή «Κάνε λίγο υπομονή και όπου νά 'ναι θα λευτερωθείς με το καλό».

υπομονίκια, τα, η μεγάλη υπομονή της μαμής σε δυστοκία και η ψυχολογική ενθάρρυνση της επιτόκου από τη μαμή, η οποία λέει: «Ωχου, κόρη μου, υπομονίκια και υπομονή, παιδάκι μου! Γλέπει, αν είναι κοπέλα, ώσπου να συμμαζέψει τ' αδράχτι της, τα σφοντύλια της, το καλάθι της, αργεί. Αν είναι πάλι γιός, ώσπου να βρεί το τουφέκι του, τα μπαρουτοσκάγια του να το γεμίσει, αργεί. Το λοιπόν, υπομονίκια, παιδάκι μου!».

υστέρα, η, η μητέρα της γυναίκας: «Εβλάφτηκε η υστέρα της και δεν κάνει παιδιά».

υστερία, η, η νεύρωση της γυναίκας, ο υστερισμός.

υστερνά, τα, τα γεράματα.

ύστερο, το, ο πλακούντας που αποπίπτει μετά τη γέννα του παιδιού. Λέγεται και στερνό, συντρόφι, ακόλουθο, ντύμα, στρώμα, κυττάρι, λευτέρι, κατάποδο κλπ. Η μαμή πιστεύει ότι είναι ζωντανό, γι' αυτό το τεμαχίζει και το θάβει στις τέσσερις γωνίες του σπιτιού.

υστεροβυζαίνω, βυζαίνω τελευταίο το ξένο παιδί, αφού θήλασα πρώτα το δικό μου (επί βυζάστρας).

υστεροβυζασμένο, το, το τελευταίο παιδί που γαλουχήθηκε από τη μάνα του.

υστεροβύζι, το, το τελευταίο τέκνο, το στερνοβύζι.

υστερογόνατο, το, το τελευταίο παιδί της μάνας.

υστερόθερμη, η, ο επιλόχειος πυρετός. **υστερόκουμπα, τα**, υπόθετα που φτιάχνει η μαμή για τους υστερόπονους της λεχώρας.

υστερόπαιδο, το, το τελευταίο γεννημένο παιδί.

υστερόπονους, ο, ο πόνος μετά τον τοκετό της γυναίκας.

υστεροφλάσκι, το, άδειο φλασκί ή δοχείο ή φιάλη που δίνει η μαμή στην επίτοκο, για να το φυσηξει δυνατά και έτσι να αποκολληθεί το ύστερο (πλακούντας).

ύψωμα, το, μικρό τεμάχιο άρτου σε σχήμα τριγωνικό, που κόβει ο ιερέας από το πρόσφορο που φέρει το μονόγραμμα της Παναγίας, "Μ Θ", το οποίο ανυψώνεται μπροστά στην εικόνα της Παναγίας με την ευχή: «Παναγία, Θεοτόκε, βοήθησε». Ύψωμα σηκώνουν όλες οι έγκυες τον τελευταίο μήνα της εγκυμοσύνης.

φαγανόψωμο, το, ειδικό λεπτό ψωμί με στολίδια, που το σπάει η μαμή επάνω από το κεφάλι του βρέφους την τρίτη ημέρα από τη γέννησή του, για να είναι πάντα χορτάτο.

φαλάγγωση, η, η προβολή της κεφαλής του εμβρύου από τα έξω γεννητικά όργανα της επιτόκου, σημείο ότι θα γεννηθεί εύκολα και φυσιολογικά το παιδί: «Φαλάγγωσε το παιδί». Όταν φαλαγγώσει το παιδί, η μαμή ψιθυρίζει το «Πάτερ ημών» μετρώντας το χρόνο: «Πάνω στο "Πάτερ

ημών” γεννήθηκε. Θα είναι τυχερό».

φαλόκομμα, το, το κόψιμο του ομφάλιου λώρου μετά την έξοδο του βρέφους κατά τον τοκετό. Τοποθετούν επάνω «σκρούμπο», σκόνη άνθρακα από την καύση μάλ-λινου υφάσματος.

φαλοπαπαλίζω, κατά το αφαλόκομμα και πάλι μετά από δέκα ημέρες από το δέσι-μο του αφαλού, η μαμή επιπάσει τον αφα-λό με «σκρούμπο».

φαλόπονός, ο, ή λύσιμο του αφαλού ή αστέρας.

φαλοτρίφτισσα, η, η μαμή ή άλλη πρα-κτική γιάτρισσα, που γυρίζει τον αφαλό όταν λυθεί.

φαλοφάγι, το, όταν μια μάνα γεννά όλο κορίτσια, η μαμή την υποχρεώνει να φάει τον αφαλό από άλλο παιδί που είναι αγό-ρι και έτσι πιστεύει ότι το επόμενο παιδί, που θα γεννηθεί, θα είναι αγόρι.

Φανερωμένη, η, 1) η εικόνα της Πανα-γίας που κάνει θαύματα, 2) επίθετο της Παναγίας. Η Παναγία η Φανερωμένη εί-ναι προστάτης της μαμής, γιατί φανερώ-νει το παιδί χωρίς επιπλοκές στη γέννα: «Κυρά-Φανερωμένη μου, βοήθα να φανε-ρωθεί γρήγορα το παιδί με την Ευχή και τη Χάρη Σου».

φανερωμός, ο, η εμφάνιση της κεφαλής του εμβρύου κατά τον τοκετό και η γέν-νηση του παιδιού. Φανερώνομαι=γεννιέ-μαι, έρχομαι στον κόσμο.

φανή, η, η διόγκωση της κοιλιάς της εγκύου στην αρχή της εγκυμοσύνης: «Η γκαστρωμένη άμα φανή, θα της ευχηθούν: Καλή λευτεριά και με γιό».

φάντασμα, το, όραμα κατά φαντασία.

φάουσα, η, ο καρκίνος του μαστού, του σώματος, του δέρματος κλπ.

φαρμάκι, το, δηλητηριώδης ουσία, το δηλητήριο, συνών. το γιατρικό.

φάρμακο, το, το γιατρικό.

φαρμακογαλισμένο, το, το πικρόχολο γάλα της λεχώνας, που οφείλεται συνή-

θως σε μεγάλη στενοχώρια.

φαροιά, τα, τα μικρά πανιά που περιδέ-νουν το βρέφος.

φαρσί, το, τετράγωνο πανί που περιτυλί-γουν το βρέφος.

φασκιά, η, η σπαργανίδα, το φασκίονι, η ζώστρα, το περιζωστρο. Πλατιά λουρίδα από ύφασμα για σπαργάνωμα των βρε-φών.

φασκιοτάρια, τα, τα σπάργανα του βρέ-φους.

φασκίδι, το, μικρή ποικιλόχρωμη ζώνη, η οποία περισφίγγει το θώρακα του βρέ-φους.

φάσκιωμα, το, το τύλιγμα του βρέφους με φασκιά.

φασκιώνω, τυλίγω το βρέφος με φασκιά, σπαργανώνω.

φάσκιωσε, γέννησε η γυναίκα και άρχισε να φροντίζει το αρτιγέννητο: «Αυτές τις ημέρες θα φασκιώσει (θα γεννήσει) η κόρη μου», «Δεν φάσκιωσε ακόμη, να δει τί αξίζει η μάνα!».

φασκομηλιά, η, η αλιφασκιά, τα άνθη της φασκομηλιάς και ιδίως το φασκομηλόλα-δο, τα οποία χρησιμοποιεί η μαμή για για-τρικό του νεογνού και της λεχώνας.

φατσώρης, ο, το αβάφτιστο βρέφος.

φάφανο, το, το πολύ ελαφρύ σε βάρος νεογνό, το πρόωρο, το ελλειποβαρές.

φεγγάρι, το, η Σελήνη. Η μαμή πιστεύει ότι το φεγγάρι εξασκεί μεγάλη επίδραση στον τοκετό. Συνήθως, στο νέο φεγγάρι ο τοκετός είναι εύκολος και το παιδί, που θα γεννηθεί, θα ζήσει πολλά χρόνια και θα αργήσει να γεράσει.

φεγγαρογεννημένος, ο, το παιδί που γεννήθηκε με Πανσέληνο. Είναι ωραίο, αλλά εύκολα ματιάζεται.

φέρμα, το, ή φέρσιμο. Η συμπεριφορά της μαμής κατά τον τοκετό και η περιποίη-ση του νεογέννητου απ’ αυτήν.

φίδι, το, το ανεγκέφαλο νεογνό. Η μαμή μαζί με τη μάνα τοποθετούσαν το παιδί

σε βάραθρα, "τα χαούνια", ή σε λόγγους, σαν μίασμα.

φιδόχορτο, το, το βότανο δρακόντι, το οποίο χρησιμοποιείται ως εμμηναγωγό. Επίσης, το τρώγουν οι θηλάζουσες για να μην τις πλησιάζει φίδι.

φιλί, το, το φίλημα. Οι μητέρες την ημέρα της μαμής, 8 Ιανουαρίου και της Υπαπαντής, φιλούν τα χέρια της μαμής για να την τιμήσουν και της προσφέρουν γλυκίσματα.

φιλοπροσωπίδα, η, ο αμνιακός υμένας που περιβάλλει το πρόσωπο του εμβρύου. Θεωρείται τυχερό για το παιδί.

φιλόστοργη, η, 1) η στοργική μαμή που φροντίζει με πολλές περιποιήσεις τη λεχώνα και το νεογνό, 2) η φιλόστοργη μάνα.

φιλότεκνη, η, η μάνα που αγαπάει να γεννά παιδιά και να τα μεγαλώνει με πολλές φροντίδες.

φίλτρα, τα, τα μαγικά βότανα ή παρασκευάσματα από μαμή ή μάγισσες.

φίλτρος, ο, ο μοναχογιός.

φλαμπούρα, η, η νεαρή ανύπαντρη μάνα, που γέννησε παιδί από άγνωστο πατέρα.

Φλεβαρίτσια, η, η μήμη της Υπαπαντής. Πιστεύουν ότι την ημέρα αυτή η Παναγία ανοίγει τις φλέβες των μαστών της μάνας και παράγεται περισσότερο γάλα.

φλούδα, η, η νεαρή ανύπαντρη μητέρα.

φλωρί, το, χρυσό νόμισμα. Η μοιβή της μαμής όταν ξεγεννούσε αρχόντισσα και έφερνε αγόρι, ήταν ένα χρυσό φλουρί από τον πατέρα του παιδιού.

φλωρί Κωνσταντινάτο, το, κίλο βυζαντινό νόμισμα με παράσταση των Αγίου Κωνσταντίνου και Αγίας Ελένης. Θεωρείται περίσπρον για τη λεχώνα, γιατί την προστατεύει από το κακό μάτι.

φοβέρα, η, η γυναίκα που έχει την έμμηνη ρύση της.

φόλος, ο, το παιδί με απλή μηνιγγοκλήλη, η επιφάνεια της οποίας, όταν σκληρυν-

θεί, αποφολιδοúται.

φονιάς, ο, χορτάρι εμμηναγωγό και εκτριωτικό.

φόνισσα, η, η γυναίκα που απέβαλε ή έκανε έκτρωση ή γέννησε το παιδί νεκρό (σκασμένο).

φόνος, ο, η άμβλωση.

φόρι, το, το ύστερο, ο πλακούντας.

φορτωμένη, η, η έγκυος.

φουρναρευχή, η, η πρώτη ευχή που δίνει η μαμή στην Ήπειρο, όταν γεννηθεί αγόρι. Χτυπώντας το ελαφρά στο πίσω μέρος της κεφαλής, λέει: «Καλορίζικος και φούρναρης στην Πόλη».

φουρνόπιτα, η, ή σταυρί. Ειδικό ψωμί που προσφέρουν στο μνημόσυνο της λεχώνας αντί για κόλλυβα.

φουσκογαλιάζω, έχω άφθονο γάλα (επί λεχώνας).

φουσκογκασριά, η, ο νότιος άνεμος. Η μαμή πιστεύει ότι όταν πνέει νότιος άνεμος, η συνουσία ευνοεί τη σύλληψη και τη συνιστά. Υπάρχει η παράδοση ότι "η νοτιά" ήταν κόρη, που εξαπατήθηκε από νέο και έμεινε έγκυος και γι' αυτό συνεχώς κλαίει.

φουσκοκουλούρα, η, φουσκωτή κουλούρα-ψωμί, που κρατάει η νύφη εμπρός στην κοιλιά της όταν εισέρχεται στο σπίτι του γαμπρού, για να μείνει σύντομα ... έγκυος. Εύσχημος τρόπος της μαμής για να κρύψει την υπάρχουσα εγκυμοσύνη της νύφης.

φουσκοπίτα, η, η πίτα με μέλι, καρύδια, αμύγδαλα και σιγάμι, που προσφέρει η νύφη στην πεθερά όταν είναι έγκυος.

φουσκωμένη, η, η έγκυος.

φουτάς, ο, ή πισομάλλι. Πλατύ και αραιό ύφασμα με το οποίο περιδένει η μαμή την κοιλιά της λεχώνας.

φρεσκογεννημένη, η, η λεχώνα τις τρεις πρώτες ημέρες από τον τοκετό.

(Συνέχεια στο επόμενο τεύχος)

Ανοιχτό Ταχυδρομείο Οδηγίες για συγγραφείς

Αγαπητοί Αναγνώστες,

Βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας πληροφορήσουμε ότι ο Σύλλογός μας –Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών-Μαιευτών Αθηνών– με την ευκαιρία της επανέκδοσης του περιοδικού του κλάδου μας “ΕΛΕΥΘΩ”, θα θεωρήσει μεγάλη του τιμή να φιλοξενήσει στις στήλες του περιοδικού κάποιο άρθρο ή κάποια εργασία σας.

Ελπίζοντας στην ευγενή ανταπόκρισή σας παραθέτουμε τις παρακάτω μικρές υποδείξεις, ώστε να διευκολυνθεί η έκδοση του περιοδικού.

1. Η έκταση του κειμένου δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 1.000 λέξεις. Κατ' εξαίρεση δεχόμαστε μεγαλύτερα άρθρα, κατόπιν συνεννοήσεως με τη Συντακτική Επιτροπή.
2. Σε περίπτωση που το κείμενο ξεπερνά τις 1.000 λέξεις, καλό θα ήταν να προτάσσεται περίληψη αυτού. Επίσης, απαραίτητο είναι να αναφέρεται και η βιβλιογραφία.
3. Τα άρθρα πρέπει να φθάνουν έγκαιρα στη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, ώστε να υπάρχει η χρονική άνεση επεξεργασίας τους.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία σας

Από τη Σύntαξη του “ΕΛΕΥΘΩ”

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ Σ.Ε.Μ.

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

α) Η ετήσια ανανέωση της ταυτότητάς σας, ως μέλη του Συλλόγου, είναι υποχρεωτική και προβλέπεται από τη Νομοθεσία της λειτουργίας του Συλλόγου. Η απόκτηση της ταυτότητας προϋποθέτει την εξόφληση της συνδρομής.

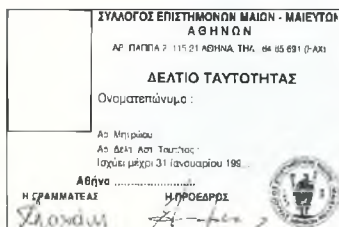
β) Εν όψει υπηρεσιακών ελέγχων της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Νομαρχίας, στην οποία ανήκει ο χώρος που εργάζεσθε, θα θέλαμε να είσθε καθ' όλα εντάξει στις υποχρεώσεις σας απέναντι στο Σύλλογο, ώστε να μη βρεθούμε στην ανάγκη να επικαλεσθούμε τα προβλεπόμενα από το Νόμο.

Ελπίζουμε στη συνεργασία σας για το συμφέρον του Κλάδου.

Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος
ΕΛΕΝΗ ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗ

Η Γραμματέας
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΑΛΙΑΝΗ

Ανακοινώσεις προσεχών Συνεδρίων

International Course "The Fetus as a Patient"

2-4 Σεπτεμβρίου 2001

Ιωάννινα, Ξενοδοχείο "Du Lac"

Πρόεδρος Συνεδρίου:

Θεόδωρος Στέφος, M.D.
Αναπληρωτής Καθηγητής
Μαιευτικής-Γυναικολογίας,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Γραμματεία Συνεδρίου:

TRIAENA TOURS & CONGRESS S.A.
Atchley House - Μεσογείων 15
11526 Αθήνα - Τηλ.: 7499300, Fax: 7705752
e-mail: congress@triaenatours.gr

Midwifery Today International Conference

Birth Renaissance - Renaissance de Naissance

Paris, France October 18-22, 2001

Official languages: French and English

ingquiries@midwiferytoday.com (541)344-7438 • (541)344-1422

Midwifery Today: P.O. Box 2672 - Eugene, OR 97402, USA - Code 1506, 1-800-743-0974
www.midwiferytoday.com

**Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Σ.Ε.Μ.Α.
σας εύχεται Χρόνια Πολλά
και Καλό Πάσχα**

*Επιτέλους, μπορείτε να χαϊδέψετε το τρυφερό δερματάκι του μωρού σας.
Πώς όμως θα το προστατεύσετε;*

4 σημαντικές ερωτήσεις

1. Πώς θα μπορούσα να προστατεύσω το δέρμα του νεογέννητου μωρού μου;

Το δέρμα των νεογέννητων είναι πολύ ευαίσθητο, γι' αυτό πρέπει να το διατηρείτε όσο πιο στεγνό μπορείτε.

2. Γιατί είναι τόσο σημαντικό να διατηρώ το δέρμα του μωρού μου στεγνό;

Το υγιές δέρμα ξεκινά από το στεγνό δέρμα. Δερματολογικές έρευνες έδειξαν πως μια στεγνή πάνα που κρατάει τα ούρα μακριά από το δέρμα του μωρού, βοηθά στην πρόληψη συγκαυμάτων και ερεθισμών.

3. Τι πρέπει να προσέξω σε μια πάνα ώστε να προστατεύσω καλύτερα το δερματάκι του μωρού μου;

Χρειάζεστε τη στεγνότερη πάνα ώστε να εμποδίζει την υγρασία να φτάνει στο δερματάκι του μωρού σας, ακόμα και στις περιπτώσεις που ασκείται πίεση πάνω σ' αυτήν.

4. Ποια πάνα να επιλέξω για το μωρό μου;

Pampers! Δεν υπάρχει στεγνότερη πάνα. Γιατί εκτός από το Extra Unisex προστατευτικό της κάλυμμα, περιέχει έναν υπερ-απορροφητικό πυρήνα που αιχμαλωτίζει πραγματικά την υγρασία. Και είναι η μόνη πάνα που διαθέτει μια απαλή, τρυφερή λαισιόν που δρα σαν αόρατο προστατευτικό στρώμα στο δερματάκι του μωρού σας. Επίσης, διαθέτει απαλή εξωτερική επένδυση που «αναπνέει» αφήνοντας τον αέρα να φτάνει στο δέρμα. Με λίγα λόγια, δεν υπάρχει καλύτερη πάνα που να βοηθάει το δέρμα του μωρού σας να διατηρείται υγιές!

Εισόμενη καλύτερη μάνα

Pampers

Χρησιμοποιώντας ένα γυάλινο μπολ, δείτε τι συμβαίνει αν ασκίσετε πίεση (ανάλογη με το βάρος ενός μωρού) σε μια πάνα. Με άλλες πάνες, τα ούρα επιστρέφουν στην επιφάνεια. Με τα Pampers η υγρασία δεν επιστρέφει σχεδόν καθόλου.

Μια απλή απάντηση.

Pampers Newborn. Η πιο στεγνή πάνα που γνωρίσατε ποτέ. Για πιο στεγνά, πιο χαρούμενα μωρά.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΠΕ ΟΤΙ ΤΑ
ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ
...ΜΑΜ ΚΑΙ ΝΑΝΙ;

Από τη στιγμή της γέννησής του, το μωρό σας δεν είναι μόνο ένα πλασματάκι που έχει ανάγκη τη φροντίδα σας, αλλά ένα άτομο με ικανότητες και θέληση για μάθηση. Από τους πρώτους κιόλας μήνες, αναπτύσσει πάνω από 1000 τρισεκατομμύρια συνάψεις, συνδέσεις δηλαδή των εγκεφαλικών του κυττάρων. Και κάθε φορά που παίζετε μαζί του, μιλάτε μαζί του, του κάνετε «φατσούλες» ή του δείχνετε πράγματα, τις ενισχύετε. Με τον τρόπο αυτό, βοηθάτε το μωρό σας να αναπτυχθεί σωστά και να ξεκινήσει δυναμικά τη ζωή του.*

Το ίδιο κι εμείς.

* *How Babies Think* των Allison Gopnik, Andrew Meltzoff, Patricia Kuhl
Ιανουάριος 2000

Η χαρά της περιπέτειας αρχίζει με

